

Tampereen toiminnan ja talouden katsaus 08/2024

SISÄLLYS

ESIPUHE	4
----------------------	----------

KAUPUNGIN TOIMINTA JA TALOUS.....	8
--	----------

Kaupungin tuloslaskelma.....	8
Verotulot.....	11
Valtionosuudet.....	13
Henkilöstö.....	15
Hankinnat.....	19
Rahoituslaskelma.....	24
Investoinnit.....	27
Tase.....	30

KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	34
---	-----------

Konsernivälitilinpäätös	34
Konsernin rahoituslaskelma	38
Konsernitase.....	41

TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU	44
Olennaiset poikkeamat talousarvioon.....	45
Talousarvion toiminnan tavoitteiden toteutuminen.....	50
Sivistyspalvelujen palvelualue	51
Kasvatus- ja opetuslautakunta	51
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta.....	54
Elinvoiman palvelualue	57
Elinvoima- ja osaamislautakunta	57
Asunto- ja kiinteistölautakunta.....	62
Kaupunkiympäristön palvelualue	66
Yhdyskuntalautakunta	66
Joukkoliikennelautakunta.....	71
Konsernihallinto	73
Yhteiset erät.....	76
Tampereen Kaupunkiliikenne	78

PIENTÄ POSITIIVISTA VIRETTÄ

Elokuun toteuman perusteella laadittu tilinpäätösennuste on hieman parantunut huhtikuun tilanteesta. Tulosennuste on 141,7 milj. euroa. Hyvään tulosennusteeseen vaikuttaa merkittävästi Tampereen Veden liiketoimintakaupan yhteydessä kirjattu 204,3 milj. euron kirjanpidollinen satunnainen erä. Ilman edellä mainittua satunnaiserää tulosennuste on 62,6 milj. euroa alijäämäinen.

Talousarviota heikompi tulos aiheutuu erityisesti budjetoitujen myyntivoittojen tason huomattavasta alituksesta sekä verotulojen talousarviota heikommasta kertymästä. Myyntivoittoja ja maankäyttösopimuskorvauksia on kertymässä 39,5 milj. euroa talousarviota vähemmän. Jos kyseiset erät toteutuisivat talousarvion mukaisena, niin tulosennuste päättyisi 23 milj. euron alijäämään

Nettoinvestointeja (ilman Tampereen Veden liiketoimintakaupan vaikutuksia) on kertymässä 235,3 milj. euroa. Vuosikate-ennuste on 66 milj. euroa, joka kattaa investoinneista 28 prosenttia. Kaupungin lainamäärän arvioidaan kasvavan kuluvana vuonna noin 69 milj. eurolla, jolloin lainamäärä on suunnilleen vuoden 2022 lopun tasolla.

Kaupungin vuoden 2024 talous on jäämässä alijäämäiseksi ja vuoden 2025 talousarviovalmistelussa talouden tilanne on vielä tiukentunut. Näin ollen pitkäjänteisiä talouden tasapainottamistoimenpiteitä on ryhdyttävä valmistelemaan ja niitä on myös kyettävä toteuttamaan, sillä kaupungin keräämät tulot eivät riitä kattamaan kuntalaisille järjestettävien palvelujen vaatimaa rahoitusta. Valtion vaikeiden talousnäkymien vuoksi valtiolta ei ole luvassa helpotusta kuntien rahoitukseen eikä valtio kykene myöskään aidosti vähentämään kuntien tehtäviä ja velvoitteita. Odotettavissa on, että tavalla tai toisella valtio siirtää kuntien rahoitettavaksi entistä enemmän hyvinvointipalveluiden rahoittamista.

Valtiovarainministeriön syyskuussa julkaistussa kuntatalousohjelmassa arvioidaan kuntien talouden näkymien heikkenevän voimakkaasti jo kuluvan vuoden aikana. Valtiovarainministeriö arvioi kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran heikentyvän vuosina 2025–2028 noin 1,9–2,1 miljardia euroa negatiiviseksi. Kuntatalouden lainakanan ennustetaan nousevan vuoden 2023 19,9 miljardista eurosta 28,0 miljardiin euroon vuonna 2028. Valitettavasti valtiovarainministeriön arvio kuntataloudesta on huomattavasti positiivisempi, mitä kuntien arviot ovat.

Valtiovarainministeriön mukaan kuntien tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino edellyttää kunnilta toiminnan sopeuttamista käytettävissä oleviin tuloihin. Käytännössä ongelmana vain on, että iso osa kuntien tehtävistä ja velvoitteista on raskaasti lainsäädännön kahlitsevia ja ministeriöiden valvomia sekä kuntapäätäjien haluttomuus ryhtyä sopeuttamistoimiin.

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Tunnusluvut	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Toimintakate, milj. €	-425,3	-579,2	-640,6	-682,2
Nettomenojen kasvu, %	12,8	2,7	10,6	17,8
Vuosikate, milj. €	77,6	188,0	109,1	66,0
Vuosikate /				
Poistot ja arvonalentumiset, %	91,9	141,7	84,9	51,3
Tulos, milj. €	197,5	55,3	184,9	141,7
Toiminnan ja investointien rahavirta, 5 vuotta (milj. €)	94,2	-208,7	29,2	-7,0
Investoinnit (netto), milj. €	-210,1	-229,2	-357,9	-320,2
Investointien tulorahoitus, %	36,9	82,0	30,5	20,6
Lainat, milj. €	906,0	853,7	953,5	922,5
Lainat, € / asukas	3 501	3 347	3 710	3 548
Verorahoituksen kasvu, %	-5,8	5,9	-2,0	-2,3
Asukasmäärä	258 770	255 050	257 000	260 000

Työllisyystilanne on heikentynyt

Tampereen työllisyystilanne on heikentynyt vuoden aikana ja Tampereen työttömyysaste on vuoden aikana noussut 10,8 prosentista 12,7 prosenttiin. Työttömyysasteen kasvu on ollut voimakasta erityisesti loppuvuonna 2023. Alkuvuonna työttömyysaste laski hieman, mutta kääntyi kasvuun kesällä kausivaihtelun mukaisesti. Korkeimmillaan työttömyysaste oli heinäkuussa 13,8 prosenttia. Myös työttömien työnhakijoiden määrä on ollut kasvussa. Elokuussa 2024 työttömänä työnhakijana oli 16 248 tamperelaista. Vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna työttömiä työnhakijoita on nyt 2 889 enemmän.

Työttömien työnhakijoiden määrät ovat kasvaneet melko tasaisesti niin nuorten, yli 50-vuotiaiden, ulkomaalaisten kuin pitkäaikaistyöttömien keskuudessa. Elokuussa työttömänä työnhakijana oli 2 285 alle 25-vuotiasta, 4 095 yli 50-vuotiasta, 2 130 ulkomaalaista ja 5 339 pitkäaikaistyötöntä. Vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna määrät ovat nousseet. Suurinta kasvu on ollut nuorten ja pitkäaikaistyöttömien kohdalla.

Heikentynyt taloustilanne vaikeuttaa työllisyystilannetta myös loppuvuonna 2024. Tilanne heijastuu erityisesti avointen työpaikkojen määrään, joka on ollut koko vuoden poikkeuksellisen matala. Elokuussa uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin yhteensä 1 737, mikä on 3 303 vähemmän kuin viime vuonna.

Kaupunki kasvaa edelleen voimakkaasti

Tampereen kasvu on pysynyt viime vuosina korkealla tasolla. Vuonna 2023 Tampereen väestö kasvoi yli 6000 asukkaalla. Kuluvan vuoden aikana kasvu on ollut hieman maltillisempaa - väestö on kasvanut 3 720 asukkaalla, mikä on 600 asukasta vähemmän kuin edellisvuonna vastaavana aikana vahvistettuun väestötietoon verrattuna. Väestönlisäys on perustunut valtaosin kuntien väliseen ja maahanmuuton muuttovoittoon. Sekä nettomaahanmuuton että kuntien välisen nettomuuton väestölisäykset ovat toteutuneet hieman edellisvuotta matalampina. Luonnollisen väestönlisäyksen määrä on kääntynyt positiiviseksi.

Elokuun tilanteessa kuutoskaupungeista eniten ovat kasvaneet Helsinki, Espoo ja Tampere. Ainoastaan Turussa väestönkasvu ylitti viime vuoden kuukausikohtaisen kasvun määrän.

Tekoja kestävän tulevaisuuden eteen

Kaupungin keskeisenä tehtävänä on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia. Erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin panostaminen on ensiarvoisen tärkeää. Kuluneen vuoden onnistumisena voikin pitää koululaisten koulupäivän aikaisessa hyvinvoinnin kokemuksessa tapahtunutta nousua. Elokuun tilanteessa 89 % tamperelaisista 1–9. -luokkalaisista ilmoittaa kokevansa olonsa hyväksi koulussa.

Peruskoululaisten oppimisen tuen näkökulmasta huomionarvoista on 7.- ja 9.-luokkalaisten oppimistuloksissa tapahtunut selkeä lasku: heikon lukutaidon tuloksen saaneiden 7.-luokkalaisten osuus oli elokuussa 24 % (v. 2023 16 %) ja 9.-luokkalaisten osuus 25 % (v. 2023 15 %). Lukutaidon ohella negatiivista kehitystä on tapahtunut toisella asteella, sillä ammatillisen tutkinnon, sen osien tai pienempien kokonaisuuksien suorittaneiden määrä on hieman laskenut edellisvuodesta.

Tampere pyrkii olemaan vetovoimainen kaupunki uusille osaajille ja elinkeinoelämälle. Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärät Tampereen korkeakouluyhteisöihin ovat jatkaneet tavoitellusti kasvuaan: elokuun tilanteessa vertailuvuosien 2022 ja 2024 välillä hakijoiden lisäys oli jopa 143 %. Tulevaisuuden työn ja ratkaisujen edellytyksiä on vahvistettu vuoden aikana mm. houkuttelemalla vihreän ja digitaalisen siirtymän investointeja, mitä tukee siru-pilottilinjan rahoituksen varmistuminen sekä tärkeimpiä uusia energia-arvoketjuja koskevan mallinnustyön käynnistyminen kaupungissa.

Rakennusala on ollut vaikeuksissa vuoden 2023 lopulta lähtien ja alkuvuonna 2024 Tampereella on valmistunut huomattavasti vähemmän asuntoja kuin koskaan aiemmin 2020-luvulla. Elokuun tilanteessa onkin positiivista, että kaupungin asuntotuotantotavoite 716 kohtuuhintaisesta asunnosta on toteutumassa. Myös yhtiömuotoiseen asumiseen kohdennetut tonttihaut ovat onnistuneet suotuisasti. Pientalorakentamisessa ei vuonna 2024 aivan ylletä tavoitteeseen (150 pientaloa). On tosin huomioitava, että pientaloalueiden asemakaavoitus keskittyy erityisesti kaavoitusohjelman vuosille 2025–2026.

Kestävää kaupunkikehitystä edistetään ympäristö- ja luontoarvoja huomioivilla teoilla sekä kestävillä liikkumismuodoilla. Kestävien kulkutapojen suosion kasvusta kertoo osaltaan joukkoliikenteen matkustajamäärässä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna tapahtunut noin 6,2 %:n kasvu. Luonnon monimuotoisuutta on tuettu varmistamalla rahoituspäätösten hakeminen kolmelle ehdotetulle luonnonsuojelualueelle, minkä lisäksi luontotyyppejen kartoitus on käynnistynyt Etelä- ja Keski-Tampereella. Luonnon monimuotoisuustoimien vauhdittamiseksi Tampereella järjestettiin 11.9.2024 luontofoorumi, jonka päätteeksi Suomen 10 suurimman kaupungin johtajat sitoutuivat yhdessä luontokadon pysäyttämiseen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluilla luodaan kaupunkilaisille hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja mielekästä arkea. Tampereen museoiden kävijämäärissä on tapahtunut merkittävää kasvua kävijämäärän toteutuessa elokuussa noin 26 % edellisvuotta suurempana. Kirjastojen kävijämäärät sen sijaan laskivat 17 %. Kaupungin ulkopuolisten kohteiden kävijämääristä saadaan tieto loppuvuodesta. Tamperelaisten liikkuminen ja harrastaminen on lisääntynyt, mistä kertoo uimahallien kävijämäärien kasvu uuden kausihinnoittelun ja +65-vuotiaiden ikäryhmän maksuttoman päiväaikaisen käytön myötä. Myös liikuntapalvelujen ohjatuissa ryhmissä on tapahtunut elokuussa kasvua sekä nuorten, perheiden että ikäihmisten liikuntaryhmien osalta.

Kuluvan syksyn toiminnassa painottuu vuoden 2025 talousarvion valmistelu, jota tehdään monessa suhteessa haastavassa kuntatalouden tilanteessa. Samalla valmistaudutaan 1.1.2025 voimaan astuvaan TE-uudistukseen sekä uudistuksen onnistuneen käynnistymisen varmistamiseen.

KAUPUNGIN TULOSLASKELMA

Milj. euroa	Tot. 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Toimintatulot				
Myyntitulot	64,9	169,5	96,2	96,4
Maksutulot	29,0	40,9	46,4	50,8
Tuet ja avustukset	21,0	36,2	32,5	33,1
Vuokratulot	74,7	108,2	116,2	112,7
Muut toimintatulot	17,5	30,9	61,9	21,0
Tulot yhteensä	207,1	385,8	353,2	313,9
Valmistus omaan käyttöön	0,6	3,3	0,4	0,5
Toimintamenot				
Henkilöstömenot	-300,6	-445,9	-463,3	-460,5
Palkat ja palkkiot	-243,7	-357,6	-375,1	-372,5
Henkilösivukulut	-56,9	-88,4	-88,2	-88,0
Eläkekulut	-50,3	-74,0	-76,7	-76,6
Muut henkilösivukulut	-6,7	-14,3	-11,4	-11,4
Palvelujen ostot	-207,2	-325,9	-333,2	-340,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18,1	-37,8	-32,6	-30,8
Avustukset	-41,8	-63,2	-64,6	-63,3
Vuokramenot	-62,7	-90,3	-96,2	-95,7
Muut toimintamenot	-2,6	-5,1	-4,3	-5,5
Menot yhteensä	-633,1	-968,3	-994,2	-996,6
Toimintakate	-425,3	-579,2	-640,6	-682,2
Verotulot	423,4	681,1	643,5	639,0
Valtionosuudet	54,0	58,3	80,8	83,1
Rahoitustulot ja -menot	25,5	27,8	25,4	26,1
Vuosikate	77,6	188,0	109,1	66,0
Suunnitelmapoistot	-84,4	-132,7	-128,5	-128,5
Satunnaiset erät	204,3	0,0	204,3	204,3
Tilikauden tulos	197,5	55,3	184,9	141,7

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Tuloslaskelman tunnusluvut	Tot. 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024
Toimintatuotot / Toimintakulut*, %	33	40	32
Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset, %	92	142	51
Vuosikate, euroa / asukas	300	737	254
Asukasmäärä	258 770	255 050	260 000

*Kuluista on vähennetty Valmistus omaan käyttöön -erän kautta tehdyt oikaisut

Tuloslaskelman toteuma ja tilinpäätösennuste

Tuloslaskelman vertailukelpoisuuteen vaikuttaa Vesi liikelaitoksen yhtiöittäminen 1.1.2024.

Tilikauden tulosennuste on 141,7 milj. euroa ylijäämäinen. Tuloksen ennustetaan toteutuvan 43,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana, mitä selittää erityisesti pysyvien vastaavien myyntivoittojen alitukset. Tilikauden tulosennuste on 86,4 milj. euroa edellisvuotta parempi. Ilman Veden yhtiöittämisestä saatuja satunnaisia tuottoja tilikauden tulosennuste on 62,6 milj. euroa alijäämäinen.

Toimintakatteen tilinpäätösennuste on 41,6 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Toimintatuottojen 39,2 milj. euron alituksen taustalla ovat pääosin budjetoitujen pysyvien vastaavien myyntivoittojen siirtyminen vuodelle 2025. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 2,5 milj. euroa budjetoitua suurempina, mihin vaikuttaa mm. palvelujen ostojen ylitykset.

Verorahoituksen ennustetaan toteutuvan 2,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Verotulojen ja valtionosuuksien tarkempi analyysi löytyy katsauksesta tuottojen ja kulujen analyysin jälkeen.

Vuosikatteen 66,0 milj. euron ennuste kattaa poistoista ja arvonalentumisista 51,3 prosenttia.

Vesi liikelaitoksen yhtiöittämisen satunnaiset tuotot olivat yhteensä 204,3 milj. euroa. Yhtiöittämisen seurauksena liikelaitokselle jääneen poistoeron tuloutuksen vaikutus kaupungin ylijäämään oli 12,5 milj. euroa.

Tuotot

Myyntituottojen tilinpäätösennuste (96,4 milj. euroa) on 0,2 milj. euroa budjetoitua parempi.

Maksutuottojen (50,8 milj. euroa) ennustetaan toteutuvan 4,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempina pääosin maankäyttösopimuskorvausten takia.

Tuet ja avustukset (33,1 milj. euroa) toteutuvat ennusteen mukaan 0,6 milj. euroa budjetoitua parempina.

Vuokratuottojen (112,7 milj. euroa) ennuste alittaa muutetun talousarvion 3,5 milj. eurolla mihin vaikuttaa mm. maa-alueiden vuokratuotot.

Muiden toimintatuottojen (21,0 milj. euroa) ennustetaan toteutuvan 40,9 milj. euroa budjetoitua heikompina pääosin vuodelle 2025 siirtyvien pysyvien vastaavien myyntivoittojen takia. Merkittävin siirtyvä erä on Tipotien myynti.

Kulut

Henkilöstökulujen tilinpäätösennuste (460,5 milj. euroa) alittaa muutetun talousarvion 2,8 milj. eurolla. Henkilöstökulujen tarkempi analyysi löytyy kohdasta Henkilöstö.

Materiaali- ja palveluostojen ennuste (371,7 milj. euroa) on 5,9 milj. euroa budjetoitua suurempi, mitä selittää palveluostojen 7,6 milj. euron ylitykset. Ylitykset kohdistuvat erityisesti sivistyspalvelujen palvelualueelle. Palvelujen ostot sekä Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmien analysointi löytyy kohdasta Hankinnat.

Avustuskulujen (63,3 milj. euroa) ennustetaan toteutuvan 1,4 milj. euroa budjetoitua pienempinä.

Vuokrakulujen (95,7 milj. euroa) ennustetaan toteutuvan 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä.

Muiden toimintakulujen (5,5 milj. euroa) ennustetaan ylittyvän 1,2 milj. euroa mm. pysyvien vastaavien myyntitappioiden takia.

Verotulot

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Kunnallisvero	306,5	477,8	447,0	446,0
Yhteisövero	62,3	98,0	87,0	83,5
Kiinteistövero	54,6	105,3	109,5	109,5
Yhteensä	423,4	681,1	643,5	639,0

Verotulojen toteuma ja tilinpäätösennuste

Tilikauden 2024 verotulojen kokonaiskertymäksi arvioidaan 639 milj. euroa, mikä on 4,5 milj. euroa talousarviota vähemmän. Verotulojen kertymäarvio pohjautuu alkuvuoden verotilityksiin, vuoden 2023 alustaviin tulokehitystietoihin sekä Kuntaliiton kuntakohtaiseen veroennustekehikkoon elokuulta 2024. Elokuun loppuun mennessä verotuloja on tilitetty yhteensä 423,4 milj. euroa, mikä on 46,2 milj. euroa vuoden 2023 vastaavaa ajan-kohtaa vähemmän.

Vähene­misen syynä on, että vuonna 2023 kunnille kertyi vanhoilta verovuosilta (eli ennen verovuotta 2023) kunnallisverotuloja korkeammilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla, mikä nosti verotilitysten tasoa selvästi vuonna 2023. Tänä vuonna vanhojen verovuosien positiivinen vaikutus käytännössä poistuu ja näin ollen kehitys on negatiivinen.

Kunnallisverotuloja arvioidaan kertyvän 446,0 milj. euroa, joka on 1 milj. euroa talousarviota ja 32 milj. euroa vuotta 2023 vähemmän. Kunnallisveroja on tilitetty elokuun loppuun mennessä 306,5 milj. euroa. Kuluvan vuoden ennakkoverot ovat kehittyneet arvioidusti ja loppuvuoden kunnallisveron tilityksiin ei näillä näkymin ole odotettavissa suurempaa yllätystä. Vuoden 2023 verotus valmistuu lokakuun lopussa 2024. Tampereen verotettavat ansiotulot kasvoivat alustavien tietojen mukaan 6,6 prosenttia vuonna 2023, mikä on 1,4 prosenttiyksikköä koko maan keskiarvoa enemmän.

Yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 83,5 milj. euroa, mikä on 3,5 milj. euroa talousarvioita ja 14,5 milj. euroa vuotta 2023 vähemmän. Ennustetta on päivitetty elokuussa 1 milj. euroa ylöspäin viimeisimpien ennusteiden ja toteutuneiden tilitysten perusteella. Yhteisöveroja on tilitetty elokuun loppuun mennessä 62,3 milj. euroa. Syyskuun tilitys on elokuun tasolla eli noin 4,8 milj. euroa.

Kiinteistöverotuloja ennustetaan kertyvän talousarvion mukaisesti 109,5 milj. euroa. Kiinteistöverotilitysten arvioidaan kasvavan viime vuodesta 4,2 milj. euroa (4,0 %) verotusarvojen ja rakennuskannan kasvun vuoksi.

Kuukausitilitysten yhteissummat kolmelta vuodelta löytyvät seuraavalta sivulta.

Valtionosuudet

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Peruspalvelujen valtionosuus ml. tasaukset	-26,1	-57,9	-39,3	-38,8
Veromenetysten korvaus	24,5	36,3	36,7	36,7
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	55,6	80,0	83,4	85,2
Yhteensä	54,0	58,3	80,8	83,1

Valtionosuuksien toteuma ja tilinpäätösennuste

Valtionosuuksia ennustetaan saatavan yhteensä 83,1 milj. euroa. Ennustetta on nostettu 2,3 milj. euroa ministeriöiden päätösten ja lukiokoulutuksen opiskelijamääräarvion perusteella.

Peruspalvelujen valtionosuudet ovat valtiovarainministeriön 21.12.2023 ja 26.6.2024 tekemien päätösten mukaan yhteensä -38,8 milj. euroa. Ennuste on päätösten mukainen ja ylittää muutetun talousarvio vajaalla 0,5 milj. eurolla. Kesäkuun päätöksellä palautettiin käyttämättä jääneet kuntien yhdistymisen taloudelliseen tukemiseen varatut määrärahat (0,448 milj. euroa) sekä oikaistiin valtionosuutta kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten tarkennuttua (0,021 milj. euroa).

Veromenetysten kompensatio erotettiin peruspalvelujen valtionosuudesta vuodelle 2020. Verovähennyksistä ja muista valtion päättämistä veroperustemuutoksista johtuva kunnallisverotulojen menetys kompensoidaan nykyisin kunnille valtionosuuden yhteydessä. Vuodesta 2010 lähtien Tampereelle kertyneet verotulomenetysten kompensatiot ovat vuonna 2024 noin 37,4 milj. euroa (2023: 36,0 milj. euroa).

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia ennustetaan saatavan 85,2 milj. euroa, mikä on 1,8 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän. Ennustetta on nostettu vajaa 0,9 milj. eurolla opetus- ja kulttuuriministeriön 2.9.2024 tekemän esi- ja perusopetuksen yksikköhintojen korjausta koskevan päätöksen perusteella. Lisäksi Tampereella on arvioitu, että lukiokoulutuksen opiskelijamäärän kasvu lisää valtionosuutta noin 0,9 milj. euroa; lukiokoulutuksen valtionosuus tarkistetaan muista eristä poiketen toteutuneiden opiskelijamäärien mukaiseksi vuoden vaihteessa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta Tredulle kohdistettava ammatillisen koulutuksen osuus on lähes 99,9 milj. euroa. Valtionosuudesta vähennettävät kunnan omarahoitusosuudet lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen ovat yhteensä -74,6 milj. euroa.

Valtionosuudet sekä esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset tilitetään kunnille kuukausittain tasaerinä. Vuoden aikana tehtyjen muutospäätösten tilitykset toteutetaan tasasuuruusina erinä jäljellä oleville kuukausille.

Henkilöstö

Henkilöstömenot (milj. euroa)	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Palkat ja palkkiot	-243,7	-357,6	-375,1	-372,5
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-50,3	-74,0	-76,7	-76,6
Muut henkilösivukulut	-6,7	-14,3	-11,4	-11,4
Yhteensä	-300,6	-445,9	-463,3	-460,5

Henkilöstömenot ja palkalliset henkilötyövuodet

Henkilöstömenot olivat elokuun lopussa 300,6 milj. euroa. Taloudellisiin syihin perustuvi- en palkattomien vapaiden ja lomarahavapaiden (7 160 henkilötyöpäivää) palkka- ja sivu- kuluja vähentävä vaikutus oli tammi-elokuussa 0,7 milj. euroa.

Tammi-elokuussa 2024 palkallisten henkilötyövuosien määrä oli 5 513 henkilötyövuot- ta. Palkalliset henkilötyövuodet kuvaavat sitä panosta, josta kaupungille aiheutuu henki- löstömenoja. Määrä on 94 henkilötyövuotta suurempi kuin edellisenä vuonna. Vakinaisen henkilöstön palkalliset henkilötyövuodet kasvoivat 4 henkilötyövuotta vuoden 2023 vastaavaan ajankohtaan nähden. Sijaishenkilöstön henkilötyövuodet kasvoivat 79 henki- lötyövuodella (13,5 %) ja muun määräaikaisen henkilöstön henkilötyövuodet 30 henki- lötyövuodella (3,6 %). Palkkatuetun henkilöstön henkilötyövuosien määrä väheni 19 hen- kilötyövuotta (-16,5 %).

Henkilöstömenojen tilinpäätösennuste on 460,5 milj. euroa, mikä alittaa muutetun ta- lousarvion 2,8 milj. euroa (0,6 %). Ennusteessa on arvioitu kunta-alan palkkaratkaisun vaikutuksen olevan noin 17,6 milj. euroa vuonna 2024. Edelliseen vuoteen nähden henki- löstömenojen ennustetaan kasvavan 14,5 milj. euroa (3,3 %).

Palkallisten henkilötyövuosien ennuste vuodelle 2024 on 8 327 henkilötyövuotta, josta palkkatuetun henkilöstön osuus on 122 henkilötyövuotta. Ennuste ylittää muutetun ta- lousarvion 18 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosien ennustetaan kasvavan 59:llä (0,7 %) vuoteen 2023 nähden.

Merkittävimmät muutokset muutettuun talousarvioon nähden

Kasvatus- ja opetuslautakunnan henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan yhteensä 2,8 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstömenojen 0,6 milj. euron ylitykset ja perusopetuksen 2,2 milj. euron ylitykset aiheutuvat sijaiskustannuksista ja palvelutarpeen kasvusta. Varhaiskasvatuksessa ylityksen hillitsemiseksi tullaan tarkastelemaan kriittisesti avustajaresurssin määrää syyslukukauden osalta. Perusopetus on laatinut sopeuttamistoimenpiteitä, joilla tavoitellaan 1,4 milj. euron säästöjä henkilöstökuluihin. Toimenpiteitä toteutetaan pääosin syyslukukaudesta lähtien ja niiden vaikutus on huomioitu palveluryhmien ennusteissa.

Palkallisten henkilötyövuosien ennuste on 105 henkilötyövuotta muutettua talousarviota suurempi. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa henkilötyövuosien ennustetaan ylittävän 67 henkilötyövuotta. Hankerahoitusta siirtyi vuodelle 2024 enemmän kuin oli arvioitu, yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta siirtyy yhteisistä palveluista varhaiskasvatukseen toukokuun alussa ja palkallisen ajan sijaisuuksien määrä on edelleen suuri. Perusopetuksen henkilötyövuosien ennustetaan ylittävän 40 henkilötyövuotta pääasiassa sijaishenkilöstön kasvun takia. Lisäksi palvelutarpeen kasvu erityisesti kesäkerhotoiminnassa ja valmistavassa opetuksessa on lisännyt palkallisten henkilötyövuosien määrää.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, mikä aiheutuu kulttuurin palveluryhmän avoimista vakansseista ja muista henkilöstösäästöistä. Kulttuurin palveluryhmässä henkilötyövuosien ennustetaan alittuvan muutettuun talousarvioon nähden 2 henkilötyövuotta ja liikunnan ja nuorison palveluryhmässä ylittävän 6 henkilötyövuotta.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 3,7 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, mutta palveluryhmätasolla ennusteeseen sisältyy poikkeamia muutettuun talousarvioon nähden.

Ammatillisessa koulutuksessa henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 1,9 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Palkallisten henkilötyövuosien ennuste on muutetun talousarvion mukainen.

Työllisyys- ja kasvupalveluissa henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 1,8 milj. euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 86 henkilötyövuotta alle muutetun talousarvion toteutumattomien projektien ja rekrytointien vuoksi. Lisäksi vastaanottokeskuksen toiminnan loppuminen pienentää henkilöstömenojen ja palkallisten henkilötyövuosien määrää. Kesällä 2023 voimaan tullut palkkatukiudistus vaikuttaa alentavasti palkkatuetun henkilöstön henkilötyövuosiin sekä -menoihin.

Yhdyskuntalautakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 4 henkilötyövuotta muutettua talousarviota pienempinä. Muutosta selittää täyttämättömät vakanssit.

Joukkoliikennelautakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 3,5 henkilötyövuotta muutettua talousarviota pienempinä. Muutosta selittää täyttämättömät vakanssit.

Konsernihallinnon henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,5 milj. euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 19 henkilötyövuotta muutettua talousarviota pienempinä viivästyneiden rekrytointien sekä projektien aikataulumuutosten vuoksi.

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen palkalliset henkilötyövuodet ovat jääneet arvioitua pienemmiksi ja alittavat muutetun talousarvion 7 henkilötyövuotta. Henkilöstömenojen arvioidaan alittavan muutetun talousarvion 0,6 milj. euroa.

Työvoimakustannukset

Työvoimakustannukset saadaan laskemalla yhteen kaupungin oman henkilöstön henkilöstömenot sekä vuokratyövoiman käytöstä aiheutuneet kustannukset. Työvoimakustannusten tilinpäätösennuste on 460,9 milj. euroa, mikä alittaa muutetun talousarvion 2,9 milj. euroa. Henkilöstömenojen alitus on 2,8 milj. euroa. Työvoimanvuokrausmenojen ennuste on muutetun talousarvion mukainen.

Palkalliset henkilötyövuodet	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Sivistyspalvelujen palvelualue	3 602	5 347	5 340	5 449
Kasvatus- ja opetuslautakunta	2 933	4 362	4 306	4 411
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	669	985	1 034	1 038
Elinvoiman palvelualue	1 222	1 846	1 910	1 853
Elinvoima- ja osaamislautakunta	1 184	1 792	1 848	1 795
Asunto- ja kiinteistölautakunta	38	54	62	58
Kaupunkiympäristön palvelualue	244	337	381	374
Yhdyskuntalautakunta	227	311	352	348
Joukkoliikennelautakunta	18	26	30	26
Konsernihallinto	254	300	381	361
Liikelaitokset	190	437	297	290
Tampereen Kaupunkiliikenne	190	275	297	290
Tampereen Vesi		163		
Yhteensä	5 513	8 268	8 309	8 327

Hankinnat

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Palvelujen ostot	-207,2	-325,9	-333,2	-340,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18,1	-37,8	-32,6	-30,8
Yhteensä	-225,3	-363,7	-365,8	-371,7

Hankintojen toteuma ja tilinpäätösennuste

- Ostot 1,6 % suunnitelmaa suuremmat

Palvelujen ja materiaalien ostojen koko vuoden ennuste on 371,7 milj. euroa, mikä on 5,9 milj. euroa suunniteltua enemmän. Palvelujen ostot ovat ennusteen mukaan ylittymässä 7,6 milj. eurolla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ennuste on alittumassa 1,7 milj. eurolla. Palveluostojen ylitystä selittää erityisesti puhtaanapito- ja pesulapalvelujen, sosiaali- ja terveystalvelujen sekä palvelusetelimenojen kasvu. Puhtaanapito- ja pesulapalveluiden ylitys johtuu kiinteistötoimen ylläpitämisen tilaomaisuuden kiinteistöhoitokustannusten noususta. Sosiaali- ja terveystalvelujen ostojen ylitys aiheutuu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sekä perusopetuksen työterveystalvelujen kustannuksista. Kiinteähintaisen hinnoittelukokeilun päätyttyä työterveyden laskutus perustuu jatkossa suoriteperustaiseen hintaan, mikä on nostanut työterveyden kuluja. Palveluseteliostojen ylitys johtuu varhaiskasvatuksen paikkatarpeen kasvusta ja palvelusetelin arvoon tehdystä indeksikorotuksesta. Aine- ja tarvikeostojen alitusta selittää pääasiassa polttoaineostojen ja kaluston ostojen alitukset.

Palvelujen ja materiaalien ostojen ennustetta ei voi suoraan verrata edellisvuoteen, sillä Tampereen Vesi liikelaitos yhtiöitettiin vuoden 2024 alusta lukien. Palvelujen ja materiaalien ostojen ennusteen arvioitu vertailukelpoinen kasvu edellisvuoteen verrattuna on 30,2 milj. euroa (8,8 %). Kasvua selittää toisaalta kustannustason nousu, mutta myös palvelukysynnän kasvu. Panostukset strategiaan hankekehitysohjelmiin sekä toisaalta myös kiinteistötoimen palvelujen sekä kaupunkiympäristön paikkatietopalvelujen kasvu selittää asiantuntijapalvelujen ennustettua kasvua. Palvelun kustannuskasvu edellisvuoteen verrattuna on 8,3 milj. euroa (43,4 %).

Puhtaanapito- ja pesulapalveluiden kasvu johtuu pääosin kiinteistöhoitokustannusten kasvusta Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmässä. Palvelun ennustettu kustannuskasvu edellisvuoteen verrattuna on 5,2 milj. euroa (12,8 %). Kaupungin kasvavat panostukset digitalisaatioon kasvattavat ICT-palveluja edellisvuoteen verrattuna. Palvelun ennustettu kustannuskasvu edellisvuoteen verrattuna on 4,5 milj. euroa (24,8 %). Panostukset työllisyys- ja kasvupalveluihin ja konsernin ohjauspalvelut kasvattavat muiden palveluiden ostojen ennustetta. Palvelun ennustettu kustannuskasvu edellisvuoteen verrattuna on 3,4 milj. euroa (23,6 %). Varhaiskasvatuksessa palvelusetelipäivähoitoa on laajennettu minkä lisäksi palveluun on tullut suuret indeksikorotukset. Palvelun ennustettu kustannuskasvu edellisvuoteen verrattuna on 3,0 milj. euroa (14,7 %). Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelujen ennustetuista 38,1 milj. euron ostoista suurimmat ostot ovat Kaupunkiympäristön palvelualueen tekemät kunnossapitopalvelujen ostot Tampereen Infra Oy:ltä sekä Kiinteistöt tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmän ostot Tampereen Tilapalvelut Oy:ltä. Palvelun kustannuskasvu edellisvuoteen verrattuna on 1,0 milj. euroa (2,7 %).

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden tiliryhmässä merkittävimmät erät ovat kirjallisuuden ostot, muun materiaalin ostot sekä polttoaineiden ostot. Merkittävimmät muun materiaalin ja kirjallisuuden ostot ovat Kasvatus- ja opetuspalveluiden materiaali- ja kirjallisuushankinnat 4,6 milj. euroa, Toisen asteen koulutuksen 4,3 milj. euron hankinnat, sekä Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen 2,8 milj. euron hankinnat. Merkittävimmät polttoaineiden ostot ovat Tampereen kaupunkiliikenteen 4,6 milj. euron hankinnat.

Tuottavuuden tila

Kaupungin tuottavuutta seurataan tuottavuusmittareiden avulla. Mittareille on asetettu talousarviossa tavoitearvot, joita seurataan 31.8. ja 31.12. raportoinnissa.

Tuottavuuden laskentaa, mittaamista ja seurantaa on kehitetty edelleen osana kaupungin talouden, tuottavuuden ja tuloksellisuuden vahvistamista. Tuottavuuden parantaminen on osa talouden tasapainotusta. Vuodesta 2023 alkaen painopisteenä on ollut syventää palvelujen yksikkökustannusten mittaamista ja ottaa yksikkökustannusten tarkastelu osaksi taloussuunnittelua. Kaupunki tarkastelee toimintaansa palvelukohtaisesti automatisoidun tuotekohtaisen kustannuslaskennan avulla. Tarkastelua on syvennetty ja palvelujen yksikkökustannukset on tuotu osaksi talouden kasvun hallitsemista. Tuottavuusmuutosta on tarkoituksenmukaista tarkastella lautakunta- ja palveluryhmätasoa tarkemmalla eli palvelujen tasolla.

Tuottavuustoimenpiteillä tavoitellaan yleistä kustannustasoa hitaampaa nettomenojen kasvua Tampereella. Vuoden 2024 talousarviossa tuottavuudelle on asetettu prosenttimääräinen (- 1 %) tavoite osana talouden tasapainotusta. Lisäksi valittujen palvelujen yksikkökustannusten kasvulle on asetettu tavoitteet vuodesta 2024 alkaen. Vuoden 2024 talousarviossa palvelujen yksikkökustannuksia (euroa / suorite) esitetään varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen sekä joukkoliikenteen palveluissa.

Tuottavuusmittareiden toteuma ja kehitys

Tuottavuuden ja siihen vaikuttavien tekijöiden kehitystä seurataan päämittareiden ja tuottavuutta selittävien mittareiden avulla. Mittarilukeman lisäksi raportoidaan sen muutosta. Tampereen Vesi Liikelaitos on eliminoitu vuoden 2023 luvuista, jotta vuodet olisivat vertailukelpoisia keskenään.

Tuottavuusmittarit	31.8.2023	31.8.2024	Muutos	TA 2024*
Päämittarit				
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-2 667	-2 769	-103	-4 354
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-1 146	-1 162	-16	-1 803
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-762	-799	-37	-1 295
Nettomenot, euroa/ asukas	-1 596	-1 644	-48	-2 492
Selittävät mittarit				
Sairauspoissaolot, %	4,00%	3,97%	-0,03 %yks.	3,86%
Työntekijäkokemus, QWL (max 100)	62,8	61,7	-1,1	60,0
Tilatehokkuus, htm2/ asukas	2,70	2,69	-0,01	2,70
Digitaaliset asiointikanavat, %	29%	45%	16 %yks.	35%
Asukasmäärä	252 872	258 770	5 898	257 000

* TA2024 on päivitetty talousarvio

Elokuun tarkastelujaksolla käyttökustannukset asukasta kohden ovat kasvaneet 3,8 % (103 euroa/asukas) edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Toteutunut kasvu on ollut hieman suurempaa kuin kuntien peruspalvelujen hintaindeksin 3,1 prosentin vuosimuutos toisella vuosineljänneksellä (II/2023 - II/2024). Kasvua selittää mm. kasvat- ja opetuspalvelujen palvelutarpeen kasvu, joukkoliikenteen kustannuskehitys, uusien ja peruskorjattujen tilojen vuokratustannukset sekä kasvanut poistotaso.

Työvoimakustannukset asukasta kohden ovat kasvaneet 1,4 %. Kasvua tarkasteltaessa on huomioitava vuoden 2023 vertailupohjaan sisältynyt palkkaratkaisun kertaerä. Todellisuudessa kasvu on ollut siis hieman suurempaa. Kasvua selittää vuoden 2024 palkkaratkaisun kustannusvaikutus sekä 205 henkilötyövuoden (+3,9 %) kasvu edelliseen vuoteen verrattuna.

Palveluhankinnat olivat 799 euroa asukasta kohden, jossa oli kasvua 4,8 %. Kasvua selittää erityisesti joukkoliikenteen kustannusten kasvu.

Nettomenot asukasta kohden ovat kasvaneet 3,0 %. Absoluuttisesti toimintatuotot ovat kasvaneet 20,8 milj. euroa (5,7 %) ja toimintakulut 42,5 milj. euroa (5,5 %) eli toimintakateen kasvuksi muodostuu 21,07 milj. euroa eli 5,4 %.

RAHOITUSLASKELMA

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	77,6	188,0	109,1	66,0
Satunnaiset erät	204,3	0,0	204,3	204,3
Tulorahoituksen korjauserät	-10,1	-20,8	-54,4	-11,7
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-211,3	-232,4	-360,6	-323,1
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1,2	3,2	2,6	2,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	203,2	33,6	279,8	206,3
Toiminnan ja investointien rahavirta	264,8	-28,4	180,8	144,6
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-283,5	-1,9	-283,6	-284,6
Antolainasaamisten vähennykset	0,2	10,7	0,1	1,7
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	80,0	60,0	177,0	177,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-46,1	-68,8	-66,6	-67,6
Lyhytaikaisten lainojen muutos	18,4	-63,3	0,0	-40,5
Muut maksuvalmiuden muutokset	-30,7	-57,8	-26,5	-26,5
Rahoituksen rahavirta	-261,7	-121,2	-199,7	-240,6
Rahavarojen muutos	3,1	-149,6	-18,8	-96,0
Rahavarat tilikauden lopussa	95,0	91,9		-4,1
Rahavarat tilikauden alussa	91,9	241,4		91,9

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Rahoituslaskelman tunnusluvut	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. euroa	94,2	-208,7	-7,0
Investointien tulorahoitus, %	37	82	21
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	1,7	0,6
Lainanhoitokate	1,5	2,3	1,0
Rahavarojen riittävyys, pv	29	26	-1

Rahoituslaskelman toteuma ja tilinpäätösennuste

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Toiminnan rahavirta osoittaa tilikauden aikana toiminnan avulla saatujen rahavarojen riittävyyden toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Tulorahoituksen korjauserissä toiminnan rahavirrasta oikaistaan investointien rahavirrassa esitettävät pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot sekä pakollisten varausten muutokset. Toiminnan rahavirran (258,6 milj. euroa) ennustetaan toteutuvan kokonaisuudessaan lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Vuosikatetta ja satunnaisia eriä on analysoitu tarkemmin tuloslaskelman analysoinnin yhteydessä.

Investointien rahavirta osoittaa sen rahavarojen käytön, joiden avulla järjestetään palvelutuotannon edellytykset ja kerrytetään tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä. Investointien rahavirran ennusteen (-113,9 milj. euroa) ero budjetoituun on -35,8 milj. euroa, mitä selittää toteutumattomat pysyvien vastaavien luovutustulot. Investointien ja pysyvien vastaavien luovutustulojen ennustetta on käsitelty tarkemmin kohdassa Investoinnit.

Toiminnan ja investointien rahavirtaennuste 144,6 milj. euroa osoittaa kuinka paljon varoja jää käytettäväksi nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja rahavarojen lisäykseen. Toiminnan ja investointien rahavirran viiden vuoden kertymä muodostuu tilinpäätösennusteen mukaan 7,0 milj. euroa negatiiviseksi.

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirran (-240,6 milj. euroa) ennustetaan toteutuvan 40,9 milj. euroa budjetoitua heikompana, mikä johtuu lyhytaikaisten lainojen muutoksesta.

Rahavarojen muutoksen ennustetaan olevan tilinpäätöshetkellä -96,0 milj. euroa.

Maksuvalmiutta mittaavan investointien tulorahoitusprosentin ennuste on 21 prosenttia, mikä osoittaa kaupungin tulorahoituksen tason olevan riittämätön suhteessa investointitasoon. Muutetussa talousarviossa asetettu tavoite investointien tulorahoitusprosentiksi on 31 prosenttia.

Investoinnit

Milj. euroa (sis. kaupungin sisäiset erät)	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Aineettomat hyödykkeet				
Tietokoneohjelmistojen käyttöoikeudet	0,0	-0,1	0,0	0,0
Tietokoneohjelmistojen valmistusarvot	-1,6	-3,6	-9,9	-8,6
Muut pitkävaikutteiset menot	-9,3	-3,1	-8,1	-8,1
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	-10,4	-11,9	-20,1	-217,4
Rakennukset ja rakennelmat	-25,5	-50,9	-153,7	-119,8
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-2,8	-16,6	-65,6	-63,8
Koneet ja kalusto	-7,7	-10,1	-14,2	-12,4
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,4	-0,2	-0,2	-0,2
Keskeneräiset hankinnat	-66,5	-125,0	0,0	0,0
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	-87,1	-11,0	-88,9	-88,6
Investoinnit yhteensä	-211,3	-232,4	-360,6	-323,1
Rahoitusosuudet	1,2	3,2	2,6	2,9
Nettoinvestoinnit yhteensä	-210,1	-229,2	-357,9	-320,2
Pysyvien vastaavien luovutustulot	203,2	33,6	279,8	206,3

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

Investointimenojen toteuma elokuun lopussa oli 210,1 milj. euroa, ilman Tampereen Vesi Oy:n SVOP-sijoitusta 125,2 milj. euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja on kertynyt yhteensä 203,2 milj. euroa, ilman Tampereen Vesi -liikelaitoksen yhtiöittämistä 13,1 milj. euroa.

Tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2024 nettoinvestoinnit tulevat olemaan 320,2 milj. euroa, mikä alittaa muutetun talousarvion 37,7 milj. eurolla. Ilman Tampereen Vesi Oy:n SVOP-sijoitusta nettoinvestointien tilinpäätösennuste on 235,3 milj. euroa.

Tilinpäätösennusteen suurimmat nettoinvestoinnit peruskaupungin sisällä ovat asunto- ja kiinteistölautakunnassa (140,5 milj. euroa) ja yhdyskuntalautakunnassa (56,7 milj. euroa). Näiden lisäksi myös konsernihallinnon (96,4 milj. euroa) sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan investoinnit (16,5 milj. euroa) ovat merkittäviä. Investointien tilinpäätösennusteesta 88,1 milj. euroa on uudisrakentamiseen, 109,1 milj. euroa perusparantamiseen ja 123,1 milj. euroa muihin investointeihin. Suurimpia poikkeamia tilinpäätösennusteessa verrattuna muutettuun talousarvioon on asunto- ja kiinteistölautakunnan talonrakennushankkeissa, kehitysohjelmissa, konsernihallinnon ICT-kehittämisen, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan sekä yhdyskuntalautakunnan (pl. erikseen sitovat erät) investoinneissa.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan 117,3 milj. euron talonrakennusinvestointien ennustetaan toteutuvan 34,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Talonrakennusinvestoinneista suurin osa kohdentuu varhaiskasvatukseen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tilatarpeisiin. Merkittävimmät talonrakennusinvestointien poikkeamat muutettuun talousarvioon ovat Hervannan vapaa-aikakeskuksen V-rakennuksen perusparannuksen (+7,6 milj. euroa), Ahvenisjärven koulu uudisrakennuksen (ent. Pohjois-Hervannan koulu) (+4,9 milj. euroa), Härmälän koulun ja kirjaston perusparannuksen (+3,9 milj. euroa) ja Hatanpään Jukolan perusparannuksen ja muutostöiden (+3,0 milj. euroa) tilinpäätösennusteissa. Myös vuokrauksella tai muulla rahoitusmallilla toteutettavien hankkeiden osuus on merkittävä vuonna 2024.

Kehitysohjelmien 15,3 milj. euron tilinpäätösennuste alittaa muutetun talousarvion 2,5 milj. eurolla. Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman tilinpäätösennuste on 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi. Alituksen syynä on, että Hakametsä Sport Campus - ja Viinikanlahti -hankkeissa odotetaan asemakaavan vahvistumista, ja siksi suunniteltuja investointeja siirtyy ensi vuoden puolelle. Hiedanranta -kehitysohjelman nettoinvestointien tilinpäätösennuste on 1,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi. Johtosiirtojen rakennuskustannusten ennustetaan osin siirtyvän vuodelle 2025.

Konsernihallinnon ICT kehittämisen investoinneista on kerrottu tarkemmin Talousarvion toteumavertailu -osion konsernihallinnon talouskatsauksessa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan 16,5 milj. euron investointien ennustetaan toteutuvan 1,1 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, koska Kaupin urheilupuiston, Kaukajärvi-Kisapirtti -reittien, Lielahden tekojään toisen vaiheen, Kaupin jalkapallokatson ja huoltorakennuksen sekä Kalevan liikuntapuiston huoltorakennuksen investoinnit siirtyvät osittain vuodelle 2025.

Yhdyskuntalautakunnan nettoinvestointien (pl. erikseen sitovat erät) 50,3 milj. euron tilinpäätösennuste ylittää muutetun talousarvion 2,0 milj. eurolla, koska erityisesti Enqvistinkadun jatkeen ja Possiojan alueen pohjaolosuhteet ovat suunniteltua hankalammat. Kyseisen alueen urakoiden tarjoushinnat ylittivät merkittävästi varatut määrärahat. Lisäksi Ojalan alueella pohjaolosuhteet olivat vesihuollon rakentamisen kannalta erittäin hankalat ja Vuohenojan ylikulkusillan vesieristystä sekä muita rakenteita täytyy kunnostaa laajemmalla alueella kuin taloussuunnitteluvaiheessa arvioitiin. Satakunnankadun kiertoliittymän rakentamisesta ja Rongankadun uudistamisesta iso osa töistä siirtyi edellisvuodesta vuodelle 2024 toteutettavaksi. Toteutettavissa kohteissa on hankkeita, jotka eivät sisällyneet talousarvioon.

Pysyvien vastaavien luovutustulojen tilinpäätösennuste on 206,3 milj. euroa ja alittaa muutetun talousarvion 73,4 milj. eurolla. Asunto- ja kiinteistölautakunnan pysyvien vastaavien luovutustulojen ennuste koko vuodelle on 12,2 milj. euroa, mikä on 55,2 milj. euroa suunniteltua vähemmän. Pysyvien vastaavien toteutuneissa luovutustuloissa (10,7 milj. euroa) ovat asunto- ja kiinteistölautakunnan merkittävimpiä kohteita mm. Frenckelin konttori, Viitapohjan koulu, Hatanpään pirttirakennus, Poliisitalon tontti Nekalassa, liikerakentamisen tontti Linnainmaalla sekä yksittäisiä omakotitontteja ja määräaloja. Näiden lisäksi asemakaavan muutosehdotukseen 8615 liittyvät vaihtokirjan kirjaukset ovat toteutuneet huhtikuussa. Lisäksi talousarviossa suunniteltuja yhtiöomaisuuden myyntejä on poistettu konsernihallinnon tilinpäätösennusteesta.

Tarkemmat tiedot investointien etenemisestä löytyvät Talousarvion toteumavertailu -osioissa.

TASE

Milj. euroa	31.8.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 429,1	2 213,3
Aineettomat hyödykkeet	108,0	105,1
Aineettomat oikeudet	0,2	0,3
Muut pitkävaikutteiset menot	107,8	104,8
Aineelliset hyödykkeet	1 548,3	1 705,0
Maa- ja vesialueet	251,9	242,9
Rakennukset	669,8	638,2
Kiinteät rakenteet ja laitteet	416,1	554,6
Koneet ja kalusto	21,7	19,7
Muut aineelliset hyödykkeet	6,4	6,0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	182,5	243,8
Sijoitukset	772,8	403,2
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,0	0,3
VAIHTUVAT VASTAAVAT	174,4	198,6
Vaihto-omaisuus	1,4	3,1
Saamiset	78,0	103,6
Pitkäaikaiset saamiset	15,0	4,9
Lyhytaikaiset saamiset	63,0	98,7
Rahoitusarvopaperit	24,6	21,9
Rahat ja pankkisaamiset	70,3	70,0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 603,5	2 412,2

Milj. euroa	31.8.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	1 500,8	1 290,3
Peruspääoma	607,8	607,8
Muut omat rahastot	18,0	18,0
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	664,4	606,3
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	210,6	58,1
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1,8	14,8
PAKOLLISET VARAUKSET	1,8	2,0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	13,9	14,4
VIERAS PÄÄOMA	1 085,2	1 090,8
Pitkäaikainen	675,5	631,0
Lyhytaikainen	409,7	459,7
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 603,5	2 412,2

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Taseen tunnusluvut	31.8.2024	31.12.2023
Omavaraisuusaste, %	58	54
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	159	132*
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	874 973	664 413
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	3 381	2 605
Lainakanta, 1 000 euroa	905 970	853 716
Lainat, euroa/asukas	3 501	3 347
Lainasaamiset, 1 000 euroa	383 508	100 606
Asukasmäärä	258 770	255 050

* 31.8.2023

Taseen toteuma

Tase kuvaa kaupungin taloudellista asemaa. Se kertoo laatimishetken varojen, velkojen ja oman pääoman määrän. Kaupungin taseen loppusumma oli elokuun lopussa 2 603,5 milj. euroa, mikä on 191,3 milj. euroa enemmän kuin tilinpäätöshetkellä.

Pysyviä vastaavia ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset. Pääosa kaupungin pysyvistä vastaavista on aineellisia hyödykkeitä. Aineelliset hyödykkeet vähenivät 156,7 milj. euroa (9,2 %) vuodenvaihteesta pääosin kiinteiden rakenteiden ja laitteiden vähenemisen takia. Muutoksen taustalla on Vesi liikelaitoksen yhtiöittäminen 1.1.2024. Investointeja on analysoitu tarkemmin katsauksen kohdassa Investoinnit.

Sijoitukset kasvoivat 369,6 milj. euroa vuodenvaihteesta pääosin muiden lainasaamisten kasvun seurauksena. Muihin lainasaamisiin kirjattiin 1.1.2024 Vesi liikelaitoksen yhtiöittämiseen liittyvä 283,0 milj. euron lainasaaminen Tampereen Vesi Oy:ltä. Osakkeita ja osuuksia kasvatti Tampereen Vesi Oy:öön tehty 85,0 milj. euron SVOP-sijoitus.

Vaihtuvia vastaavia ovat vaihto-omaisuus ja rahoitusomaisuus. Tammi-elokuun saamiset eivät ole täysin vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen kirjanpidon jaksotusten vuoksi. Jaksotuksilla on vaikutusta etenkin lyhytaikaisiin myyntisaamisiin, lainasaamisiin ja siirtosaamisiin.

Vaihto-omaisuuden tasearvo väheni vuodenvaihteesta 1,7 milj. euroa (54,1 %), mitä selittää liiketoimintakaupassa Tampereen Vesi Oy:lle siirtynyt vaihto-omaisuus.

Pitkäaikaisten saamisten 10,1 milj. euron kasvu selittyy maankäyttösopimuskorvauksilla. Lyhytaikaiset saamiset vähenivät yhteensä 35,8 milj. euroa, mikä selittyy pääosin myyntisaamisten ja lainasaamisten muutoksella. Rahoitusarvopaperit kasvoivat 2,7 milj. euroa rahojen ja pankkisaamisten pysyessä vuodenvaihteen tasolla.

Kaupungin oma pääoma kasvoi positiivisen tuloksen seurauksena 210,6 milj. euroa.

Poistoero väheni vuodenvaihteesta 13,1 milj. euroa, mikä selittyy pääosin Vesi liikelaitoksen yhtiöittämisen yhteydessä tuloutetulla poistoerolla (Kaupinojan vedenpuhdistuslaitos).

Kaupungin lainakanta kasvoi tammi-elokuussa 52,3 milj. euroa, mitä selittää erityisesti rahoituslaitosten lainojen kasvu. Kaupungin lainakannaksi muodostui 3 501 euroa asukasta kohden, mikä on 154 euroa enemmän kuin vuodenvaihteessa. Pitkäaikaiset liittymismaksut ja muut velat vähenivät 25,9 milj. euroa, mitä selittää Veden yhtiöittämisessä yhtiöön siirtyneet liittymismaksuvelat. Muut vieraan pääoman erät eivät ole tammi-elokuun osalta täysin vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen nähden kirjanpidon jaksoituksista takia. Jaksotuksilla on vaikutusta etenkin ostovelkoihin, muihin velkoihin ja siirtovelkoihin.

Omavaraisuusasteeksi muodostui elokuun lopussa 58 prosenttia, mikä on neljä prosenttiyksikköä enemmän kuin tilinpäätöksessä. Omavaraisuusasteen hyvä tavoitetaso on kuntataloudessa 70 prosenttia.

Kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli raportointihetkellä 159 prosenttia, mikä tarkoittaa, että tammi-elokuun käyttötuloista olisi tarvittu 159 prosenttia kaupungin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tuloslaskelman käyttötulokertymän kasvaessa suhteellinen velkaantuneisuusaste laskee loppuvuotta kohden.

KONSERNIVÄLITILINPÄÄTÖS

Konsernin toiminta ja talous -osio sisältää kuvauksen kaupunkikonsernin rakenteesta sekä sen muutoksia ja olennaisista tapahtumista tilikauden aikana. Kaupunkikonsernin talous -osio sisältää konsernituloslaskelman ja konsernituloslaskelmaennusteen, konsernin rahoituslaskelman ja konsernitaseen sekä niiden analyysit. Lisäksi merkittävimpien konserniyhteisöjen taloudesta on erillinen yhteisökohtainen raportti. Konsernivälitilinpäätökseen on elokuussa 2024 yhdistelty yhteensä 84 yhteisöä. Omistusosuuksissa tapahtuneita muutoksia osoittaa viereisen taulukon muutos-% -sarake, joka vertaa konsernin omistusosuutta edellisvuoden tilinpäätöshetkeen, jolloin edellinen yhdistely konsernin osalta on tehty.

Konsernirakenne ja olennaiset tapahtumat

Tampereen kaupunki on yhtiöittänyt Vesi liikelaitoksen 1.1.2024 ja siihen liittyen tehnyt 1.1.2024 liiketoimintakaupan 100 prosenttisesti omistamansa tytäryhtiön Tampereen Vesi Oy kanssa. Konsernivälitilinpäätöksessä on eliminoitu liiketoimintakaupassa syntynyt kaupungin kirjaama satunnainen tuotto ja muut omistusjärjestelystä aiheutuneet vaikutukset.

Finnpark Oy:n tytäryhtiö Finnpark Pysäköinti Oy on jakautunut kahdeksi uudeksi yhtiöksi, Finnpark Pysäköinti Oy:ksi ja Moovy Oy:ksi. Finnpark Oy omistaa uudet yhtiöt 100 prosenttisesti. Lisäksi Finnpark Oy on perustanut uuden tytäryhtiön Finnpark Parkisto Oy. Finnpark Oy omistaa Finnpark Parkisto Oy:stä 51 prosenttia ja Tampereen kaupunki 49 prosenttia. Konsernin omistusosuus yhtiöstä on 100 prosenttia.

Tampere-talo Oy on perustanut uuden tytäryhtiön Talo Events Oy. Tampere-talo Oy omistaa uuden tytäryhtiön 100 prosenttisesti.

Tampereen Vuokra-asunnot Oy on hankkinut uuden tytäryhtiön AsOy Tampereen Lamminpään Lakka. Tampereen Vuokra-asunnot Oy omistaa uuden tytäryhtiön 100 prosenttisesti.

Tampereen Vuokratalosäätiö on hankkinut kolme uutta tytäryhtiötä, AsOy Tampereen Raholan Armas, AsOy Tampereen Raholan Sulo ja AsOy Pohjolan hankeyhtiö Tampere 1. Tampereen Vuokratalosäätiö omistaa uudet tytäryhtiöt 100 prosenttisesti.

Tampereen kaupungin ja konsernin omistusosuus Tampereen Raitiotie Oy:stä muuttui yhtiön osakesarjoihin ja osakemääriin tehtyjen muutosten johdosta 99,85 prosentista 99,99 prosenttiin.

Konsernin osakkuusyhtiö Tuomi Logistiikka Oy:n omistusosuus on muuttunut 44,24 prosentista 29,11 prosenttiin Tampereen kaupungin myytyä Tuomi Logistiikka Oy:n osakkeita Pirkanmaan hyvinvointialueelle.

Konsernituloslaskelma

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	TP Enn 2024
Toimintatuotot	689,6	1 043,7	1 010,7
Toimintakulut	-958,1	-1 472,4	-1 474,5
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-0,9	2,0	0,5
Toimintakate	-269,4	-426,6	-463,3
Verotulot	423,4	681,1	639,0
Valtionosuudet	54,0	58,3	83,1
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	12,9	13,3	11,9
Muut rahoitustuotot	4,5	2,2	5,9
Korkokulut	-36,3	-46,5	-50,6
Muut rahoituskulut	-0,3	-0,6	-0,4
Vuosikate	188,8	281,2	225,7
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-149,5	-215,3	-226,7
Omistuksen eliminointierot	-3,2	0,0	-3,2
Arvonalentumiset	-0,2	-1,8	-0,2
Tilikauden tulos	35,9	64,1	-4,5
Tilinpäätössiirrot	0,0	1,1	0,5
Tilikauden verot	-8,9	-9,5	-9,6
Laskennalliset verot	-0,6	-3,6	-3,3
Vähemmistöosuudet	-3,1	0,2	-1,2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	23,4	52,3	-18,1

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	Tot 1-8 / 2024	Tot 1-8 / 2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	72	71
Vuosikate/Poistot, %	126	155
Vuosikate, euroa / asukas	730	828
Asukasmäärä 31.8.	258 770	252 872

Konsernituloslaskelman toteuma ja ennuste

Konsernituloslaskelma kuvaa koko kaupunkikonsernin kannattavuutta. Konsernituloslaskelma osoittaa konsernin tilikauden tuloksen siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Tämä tarkoittaa, että konsernitalinpäätöksestä vähennetään konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, sisäiset katteet ja vähemmistöosakkaiden osuudet toiminnan tuloksesta. Tässä tekstissä käsitellään ainoastaan konsolidoituja konsernilukuja. Yhtiöiden erillistalinpäätösten lukuja voi tarkastella Konsernikatsaus-osiossa.

Konsernin toimintakate toteutui tammi-elokuussa maltilliset 7,2 milj. euroa edellisvuoden vastaavaa ajanjaksoa parempana toimintatuottojen kasvun takia. Talinpäätösennusteen mukaan toimintakate on kuitenkin toteutumassa 36,6 milj. euroa edellisvuotta heikompana toimintatuottojen vähenemisen vaikutuksesta.

Vuosikate toteutui 20,5 milj. euroa vertailukautta heikompana johtuen pääosin verotulojen vähenemisestä. Toimintakatteen heikkenemisen sekä verotulojen vähenemisen seurauksena myös talinpäätöksen vuosikatteen ennustetaan laskevan 55,5 milj. euroa vertailuvuodesta.

Elokuun rahoitustuottojen ja -kulujen toteuma oli 1,9 milj. euroa vertailukautta parempi, vaikka ennusteen mukaan rahoitustuotot ja -kulut tulevat toteutumaan 1,6 milj. euroa edellisvuotta heikompana.

Konsernin tulos oli 38,7 milj. euroa heikempi kuin vuosi sitten. Ennusteen mukaan konsernin tilikauden tulos muodostuu 4,5 milj. euroa alijäämäiseksi, mikä on 68,6 milj. euroa heikempi tulos kuin edellisessä talinpäätöksessä. Tuloksen ennustetaan heikkenevän vuodentakaiseen verrattuna erityisesti kaupungilla. Konsernin tulosennusteeseen vaikuttavat positiivisesti erityisesti Tampereen Energia -konsernin ja Tampereen Vesi Oy:n tulokset. Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat 15,3 milj. euroa edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta ja niiden ennustetaan kasvavan talinpäätökseen 11,5 milj. euroa vertailuvuodesta. Vuosikate kattoi poistoista 126 prosenttia.

Tilikauden ylijäämän ennuste on 70,4 milj. euroa heikempi kuin edellisvuonna.

Konsernin rahoituslaskelma

Milj. Euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	188,8	281,2
Tilikauden verot	-8,9	-9,5
Tulorahoituksen korjauserät	-11,5	6,6
	168,4	278,2
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-323,1	-537,4
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1,2	3,2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14,3	11,8
	-307,7	-522,4
Toiminnan ja investointien rahavirta	-139,2	-244,2
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-0,1	-2,1
Antolainasaamisten vähennykset	0,1	10,6
	0,0	8,5
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	255,3	304,2
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-82,3	-122,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7,2	47,2
	165,7	229,5
Oman pääoman muutokset	-1,0	-0,4
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-0,3	-1,9
Vaihto-omaisuuden muutos	2,2	-2,8
Saamisten muutos	58,7	45,6
Korottomien velkojen muutos	-57,0	-189,2
	3,6	-148,3
Rahoituksen rahavirta	168,4	89,4
Rahavarojen muutos	29,2	-154,8
Rahavarat 31.8.	178,9	149,8
Rahavarat 1.1.	149,8	304,6

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	Tot 1-8 / 2024	Tot 1-8 / 2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. €	-827,9	-683,1
Investointien tulorahoitus%	59	63
Laskennallinen lainanhoitokate	1	1
Lainanhoitokate	2	2
Kassan riittävyys, pv	47	36

Konsernin rahoituslaskelman toteuma

Konsernin rahoituslaskelma kuvaa konsernin toiminnasta aiheutuneita rahavirtoja kaupunkikonsernin ja konsernin ulkopuolisten tahojen välillä. Rahoituslaskelmasta on eliminoitu konsernin keskinäisten liiketapahtumien rahavirtavaikutukset. Tässä tekstissä käsitellään ainoastaan konsolidoituja konsernilukuja. Yhtiöiden erillistilinpäätösten lukuja voi tarkastella Konsernikatsaus-osiossa.

Toiminnan rahavirta osoittaa tilikauden aikana toiminnan avulla saatujen rahavarojen riittävyden toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Konsernin toiminnan rahavirta toteutui 44,3 milj. euroa heikompana kuin viime vuonna vastaavalla ajanjaksolla johtuen vuosikatteen laskusta ja tulorahoituksen korjauseristä. Tulorahoituksen korjauserissä vuosikatetta oikaistaan konsernin saamien pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittojen ja -tappioiden, osakkuusyhteisöjen tulososuuksien ja osinkojen sekä pakollisten varausten muutosten osalta.

Investointien rahavirta osoittaa sen rahavarojen käytön, joiden avulla järjestetään palvelutuotannon edellytykset ja kerrytetään tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä. Investointien rahavirta oli elokuun lopussa samalla tasolla kuin viime vuonna vastaavalla ajanjaksolla. Investoinnit vähenivät 11,9 milj. euroa ja pysyvien vastaavien luovutustulot 8,6 milj. euroa. Merkittävimmät konsernin investoinnit raportointijaksolla muodostuivat kaupungin, Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n ja Tampereen Energia -konsernin investoinneista. Tilinpäätösennusteen mukaan investointitaso tulee olemaan 511,7 milj. euroa, mikä on 25,7 milj. euroa vähemmän kuin vertailuvuonna.

Maksuvalmiutta mittaava investointien tulo-rahoitusprosentti oli elokuun lopun tilanteessa 59, mikä osoittaa konsernin tulo-rahoituksen tason olevan riittämätön suhteessa investointitasoon.

Toiminnan ja investointien rahavirran toteuma oli tammi-elokuussa 139,2 milj. euroa negatiivinen. Rahavirran negatiivisuus tarkoittaa, että toiminnan rahavirta ei riittänyt kattamaan investointien rahavirtaa kokonaisuudessaan.

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirraksi muodostui 168,4 milj. euroa. Lainakanta kasvoi yhteensä 165,7 milj. euroa, mitä selittää erityisesti Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n, Tampereen Virastotalo KKOy:n sekä kaupungin lainakantojen kasvu.

Rahavarat kasvoivat tarkastelujaksolla 29,2 milj. euroa. Rahavaroilla olisi katettu kaikki toiminnan aiheuttamat maksut 47 päivän ajan. Konsernin lainanhoitokate oli elokuun lopussa kaksi, mikä ilmaisee konsernin lainanhoitokyvyn olevan tyydyttävällä tasolla.

Konsernitase

Milj. euroa	31.8.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	6,2	7,2
Muut pitkävaikutteiset menot	122,4	120,5
Ennakkomaksut	0,7	0,5
	129,4	128,1
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	326,7	304,2
Rakennukset	1 851,7	1 786,3
Kiinteät rakenteet ja laitteet	822,9	827,9
Koneet ja kalusto	161,5	165,2
Muut aineelliset hyödykkeet	33,8	33,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	744,7	655,1
	3 941,4	3 771,7
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	88,6	90,6
Muut osakkeet ja osuudet	33,0	31,0
Muut lainasaamiset	20,5	20,5
Muut saamiset	0,9	0,9
	142,9	143,0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3,5	5,9
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	50,6	52,8
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	12,4	9,9
Lyhytaikaiset saamiset	145,0	206,1
Rahoitusarvopaperit	48,8	26,7
Rahat ja pankkisaamiset	130,2	123,1
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 604,2	4 467,4

Milj. euroa	31.8.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	607,8	607,8
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	0,2	0,2
Muut omat rahastot	27,7	27,7
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	982,0	929,7
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	23,4	52,3
	1 641,1	1 617,7
VÄHEMMISTÖOSUUDET	83,3	81,1
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	1,0	1,1
Muut pakolliset varaukset	19,3	22,5
	20,3	23,6
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	17,3	20,0
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 245,1	2 044,9
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	106,4	100,9
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	161,6	190,7
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	329,2	388,5
	2 842,2	2 724,9
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 604,2	4 467,4

Konsernitaseen tunnusluvut	31.8.2024	31.12.2023
Konsernin omavaraisuusaste, %	38	38
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	162	152
Konsernin kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 euroa	1 005 393	982 033
Konsernin kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa / asukas	3 885	3 850
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 euroa	2 406 658	2 235 617
Konsernin lainat, euroa / asukas	9 300	8 765
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	20 450	20 473
Asukasmäärä	258 770	255 050

Konsernitase

Konsernitase osoittaa kaupunkikonsernin taloudellisen aseman selvittämällä konserniyhteisöjen varat ja velat. Konsernitase osoittaa konsernin oman pääoman sen jälkeen, kun konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat, aktivoidut sisäiset katteet sekä keskinäinen omistus on vähennetty. Tässä tekstissä käsitellään ainoastaan konsolidoituja konsernilukuja. Yhtiöiden erillistilinpäätösten lukuja voi tarkastella Konsernikatsaus-osiossa. Tampereen kaupunkikonsernin taseen loppusumma oli elokuun lopussa 4 604,2 milj. euroa, mikä on 136,8 milj. euroa enemmän kuin tilinpäätöksessä 2023. Alkuvuoden konsernirakenteen muutoksia on käsitelty osiossa Konsernirakenne ja olennaiset tapahtumat.

Pysyviä vastaavia ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset. Yli 90 prosenttia konsernin pysyvistä vastaavista on aineellisia hyödykkeitä. Aineelliset hyödykkeet kasvoivat vuodenvaihteesta 169,7 milj. euroa (4,5 %), mikä selittyy pääosin ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen, sekä rakennusten kasvulla.

Rahoitusarvopaperit kasvoivat vuodenvaihteesta 22,1 milj. euroa (82,8 %), mitä selittää erityisesti Vilusen Rinne Vuokra-asunnot Oy:n rahoitusarvopapereiden kasvu.

Konsernin oma pääoma vahvistui positiivisen tuloksen seurauksena 23,4 milj. euroa. Konsernin omavaraisuusaste (38 %) heikkeni tilinpäätöksestä kaksi prosenttia. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan kuntasektorilla pitää vähintään 50 prosenttia.

Konsernin lainakanta (2 406,7 milj. euroa) kasvoi vuodenvaihteesta 171,0 milj. euroa. Lainakanta kasvoi eniten Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:llä, Tampereen Virastotalo KKOy:llä sekä kaupungilla. Lainakannan ennustetaan kasvavan vuoden loppuun mennessä 2 439,8 milj. euroon. Lyhytaikainen koroton vieras pääoma ei ole täysin vertailukelpoinen edelliseen tilinpäätökseen kirjanpidon jaksotusten vuoksi.

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 162 prosenttia, mikä tarkoittaa, että tammie-lokuun käyttötuloista olisi tarvittu 162 prosenttia vieraan pääoman takaisinmaksuun.

TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU

OLENNAISET POIKKEAMAT TALOUSARVIOON

Talousarvion toteutuminen - tilinpäätösennuste

Talousarvion toteumavertailu sisältää koonnin sitovien erien poikkeamista talousarvioon nähden sekä kaupungin eri yksiköiden talouden toteuma- ja tilinpäätösennustetiedot. Talousarvion toteumavertailuosion luvut sisältävät myös sisäiset erät pl. korkotuotot ja -kulut ja pitkäaikaisten lainojen lisäys.

Tilikauden tulosennuste on 141,7 milj. euroa ylijäämäinen, mikä on 43,2 milj. euroa budjetoitua vähemmän. Ilman Veden yhtiöittämisestä saatuja satunnaisia tuottoja tilikauden tulosennuste on 62,6 milj. euroa alijäämäinen.

Sivistyspalvelujen palvelualueen toimintakatteen tilinpäätösennuste on 1,9 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi, mikä selittyy kasvatus- ja opetuslautakunnan 3,0 milj. euron ylityksellä. Ylitykset aiheutuvat henkilöstökuluista ja palvelujen ostoista. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ennuste on 1,1 milj. euroa budjetoitua parempi.

Elinvoiman palvelualueen toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 20,3 milj. euroa budjetoitua heikompana. Asunto- ja kiinteistölautakunnan 22,8 milj. euroa budjetoitua heikomman ennusteen taustalla ovat pääosin tilikaudella toteutumattomat pysyvien vastaavien myyntivoitot. Elinvoima- ja osaamislautakunnan ennuste on 2,5 milj. euroa budjetoitua parempi.

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintakatteen tilinpäätösennuste alittaa muutetun talousarvion 0,2 milj. euroa, mikä selittyy pääosin joukkoliikennelautakunnan alitukella.

Konsernihallinnon yhteisten erien toimintakatteen ennuste on ylittymässä 20,1 milj. euroa budjetoidusta. Ylityksen taustalla ovat toteutumattomat pysyvien vastaavien myyntivoitot.

Tilinpäätösennusteen nettoinvestoinnit ovat 320,2 milj. euroa, mikä alittaa muutetun talousarvion 37,7 milj. eurolla. Suurimmat alitukset kohdistuvat asunto- ja kiinteistölautakunnan talonrakennushankkeisiin.

Korkotuottojen ja -kulujen ennuste on 3,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi, mitä selittää erityisesti budjetoitua korkeammat korkokulut. Pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ennuste alittaa budjetoidun 1,0 milj. eurolla.

Tarkemmat tiedot poikkeamien syistä löytyvät Kaupungin toiminta ja talous -osan luvusta Investoinnit sekä Talousarvion toteumavertailu -osasta ao. yksiköiden kohdalta.

Yhteenveto poikkeamista talousarvioon sitovuustasoin

KÄYTTÖTALOUS

Toimintakate, 1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Sivistyspalvelujen palvelualue				
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-256 835	-367 735	-389 145	-392 180
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-73 858	-101 778	-115 525	-114 425
Hyvinvoinnin kehitysohjelma	-156	0	-500	-500
Hiedanranta	-40	-95	-75	-75
Elinvoiman palvelualue				
Elinvoima- ja osaamislautakunta				
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-60 065	-88 189	-99 327	-99 125
Ammatillinen koulutus (tilikauden tulos)	1 819	3 454	-2 297	26
Viiden tähden keskusta	-357	-3 579	-357	-357
Hiedanranta	-33	-287	-32	-32
Älykaupunki kaupunkilaisille kehitysohjelma	-214	-1 341	-214	-214
Elämystalouden kehitysohjelma	-139	-802	-139	-139
Welcoming city kehitysohjelma	-17	0	-17	-17
Asunto- ja kiinteistölautakunta				
Asunto- ja kiinteistölautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	119 337	157 704	188 980	166 170
Hiedanranta	-62	-872	-1 020	-1 020
Kaupunkiympäristön palvelualue				
Yhdyskuntalautakunta				
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-36 924	-44 803	-51 978	-51 917
Viiden tähden keskusta	-4	-202	-330	-330
Hiedanranta	0	-5	-400	-400
Hiilineutraaleja tekoja	-212	-444	-495	-495
Joukkoliikennelautakunta	-23 166	-27 761	-34 644	-34 478

Toimintakate, 1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Konsernihallinto (toimintakate)				
Konsernihallinto				
ICT-kehittäminen (toimintakate + nettoinvestoinnit)	-6 309	-9 483	-14 710	-13 400
Tarkastuslautakunta	-273	-365	-412	-412
Keskusvaalilautakunta	-1 340	-537	-1 183	-1 183
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma	-638	0	-2 550	-2 459
Hiedanranta -kehitysohjelma	5	0	-348	-348
Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelma	-544	0	-1 094	-1 094
Welcoming city -kehitysohjelma	-94	0	-483	-483
Elämystalouden -kehitysohjelma	-273	0	-633	-633
Konsernihallinto, muut	-17 636	-24 448	-32 535	-32 041
Yhteiset erät	-72 039	-113 424	-91 042	-111 170
Liikelaitokset				
Tampereen Kaupunkiliikenne				
Liikelaitos (liikeylijäämä)	513	45	0	-184

INVESTOINNIT

Nettoinvestoinnit, 1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Sivistyspalvelujen palvelualue				
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-1 260	-4 891	-3 796	-3 065
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	-12 527	-9 185	-17 635	-16 494
Elinvoiman palvelualue				
Elinvoima- ja osaamislautakunta				
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-269	-719	-606	-645
Ammatillinen koulutus	-945	-1 699	-2 000	-2 000
Asunto- ja kiinteistölautakunta				
Asunto- ja kiinteistölautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-10 018	-10 549	-13 800	-14 236
Talonrakennushankkeet (pl. Hiedanranta)	-57 904	-98 711	-151 494	-117 288
Hiedanranta	-1 310	-1 969	-6 916	-5 445
Viiden tähden keskusta	-210	-579	-3 500	-3 500
Kaupunkiympäristön palvelualue				
Yhdyskuntalautakunta				
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-30 485	-56 451	-48 300	-50 300
Hiedanranta	0	-32	-200	-200
Viiden tähden keskusta	-2 180	-3 865	-7 200	-6 200
Joukkoliikennelautakunta	-5	-10	-500	-500
Konsernihallinto				
Konsernihallinto, muut	0	-88	0	0
Yhteiset erät	-87 110	-10 955	-88 881	-88 581
Liikelaikokset				
Tampereen Kaupunkiliikenne				
Liikelaitos	-3 795	-295	-4 000	-4 000

LASKELMAOSA

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Korkotuotot ja -kulut	-3 168	-12 192	-2 581	-5 790
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 882	-8 832	110 359	109 359

TALOUSARVION TOIMINNAN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Talousarvion toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan sekä pormestariohjelmaan. Talousarviossa tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille.

Kaupunkitasoiset toiminnan tavoitteet

Vuoden 2024 talousarviossa asetettiin 12 kaupunkitasoista toiminnan tavoitetta. Maaliskuussa 2024 elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue jakautui elinvoiman palvelualueeksi ja konsernihallintoon sijoittuneeseen kilpailukyky ja innovaatiot -ryhmään. Uudistuksen myötä kilpailukyky ja innovaatiot -ryhmän tehtäväalaaan kohdistuvat tavoitteet siirtyivät osaksi kaupunkitasoisia tavoitteita (tavoitteet nro 19, 20, 22, 31 ja 33). Kaupunkitasoisten tavoitteiden määrä on 17.

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Toimintatulot	19 382	31 360	25 505	26 755
Toimintamenot	-276 216	-399 095	-414 650	-418 935
Toimintakate	-256 835	-367 735	-389 145	-392 180
Varhaiskasvatus ja esiopetus				
Toimintatulot	8 634	14 582	11 928	12 228
Toimintamenot	-120 428	-174 158	-183 274	-183 578
Toimintakate	-111 793	-159 576	-171 346	-171 351
Perusopetus				
Toimintatulot	10 747	16 778	13 577	14 527
Toimintamenot	-155 789	-224 937	-231 377	-235 357
Toimintakate	-145 041	-208 159	-217 799	-220 829

Suurimmat poikkeamat:

- Henkilöstökulujen ylitys
- Työterveyspalvelujen ylitys

Kasvatus- ja opetuslautakunnan tammi-elokuun toimintakate on 1,4 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota heikompi. Toimintatuottojen 1,7 milj. euron ylitys aiheutuu pääosin hankkeisiin saaduista tuista ja avustuksista sekä perusopetuksen myyntituotoista ja varhaiskasvatuksen maksutuotoista. Toimintakulut ovat toteutuneet 3,2 milj. euroa budjetoitua suurempina, mikä aiheutuu henkilöstökuluista ja palvelujen ostoista.

Lautakunnan tilinpäätösennusteen toimintakate on 3,0 milj. euroa budjetoitua heikompi. Palveluryhmissä on tehty toimenpiteitä ylitysuhkien hillitsemiseksi. Toimenpiteitä toteutetaan pääosin syyslukukaudesta lähtien ja ne on huomioitu elokuun ennusteessa.

Toimintatuottojen ennuste on 1,3 milj. euroa budjetoitua parempi perusopetuksen myyntituottojen, varhaiskasvatuksen maksutuottojen kertymän ja perusopetuksen avus-

tusten vuoksi. Toimintakulujen ennuste on 4,3 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi, mikä aiheutuu pääosin henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen ylityksistä. Henkilöstökulujen ylitysenennuste aiheutuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeen kasvusta ja suurista sijaiskustannuksista. Palvelujen ostojen ylitys johtuu työterveyspalvelujen, palvelusetelipäivähoidon, esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausten ja ateria- ja palvelujen kustannuksista. Kiinteähintaisen hinnoittelukokeilun päätyttyä työterveyden laskutus perustuu jatkossa suoriteperustaiseen hintaan, mikä on nostanut työterveyden kuluja. Lisäksi vuokratulot ylittyvät ict-leasingvuokrien kasvusta johtuen. Vastaavasti yksityisen hoidon tuen ja kotihoidontuen avustusten ennustetaan toteutuvan budjetoitua pienempinä. Alitus johtuu kotihoidon tuella olevien lasten vähentymisestä. Syntyneet ikäluokat ovat pienempiä ja varhaiskasvatukseen siirrytään entistä aikaisemmin. Kaluston ostojen ennustetaan toteutuvan budjetoitua pienempänä sopeuttamistoimenpiteistä ja investointien viivästyminen johtuen.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakate on toteutunut tammi-elokuussa 1,5 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota parempana lakisääteisen kotihoidon tuen toteumasta johtuen. Tilinpäätösennusteen toimintakate on muutetun talousarvion mukainen. Toimintatuottojen ennuste on 0,3 milj. euroa budjetoitua parempi maksutuottojen hyvästä kertymästä johtuen. Toimintakulujen ylitysenennuste on 0,3 milj. euroa. Suurimmat ylitykset ovat henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa. Henkilöstökulujen ylitykseen vaikuttaa palvelutarpeen kasvu ja suuret sijaiskulut. Ylityksen hillitsemiseksi on laadittu talouden tasapainottamisohjelma, joka sisältämiä toimenpiteitä ovat esimerkiksi avustajaresurssin supistaminen, loma-aikojen toiminnan supistaminen ja keskittäminen, Ojalan uuden päiväkodin käynnistäminen osittaisena ja lomien ja palkattomien vapaiden tarkempi kohdentaminen. Lisäksi neljää erityisopettajavakanssia ei syksyn osalta täytettyä ja avointa varhaiskasvatusta supistetaan. Palvelujen ostojen ylitys johtuu työterveyspalvelujen kustannuksista, palvelusetelipäivähoidon laajentumisesta ja palvelusetelin indeksikorotuksesta sekä ateriapalvelujen ostoista. Lisäksi ICT-laitteiden leasingvuorien ennustetaan ylittyvän. Vastaavasti kalusto ja tarvikehankintojen sekä kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen avustusten ennustetaan alittuvan. Kotihoidon tuella olevat lapset vähenevät, koska syntyneet ikäluokat ovat pienempiä ja varhaiskasvatukseen siirrytään entistä aikaisemmin.

Perusopetuksen toimintakate on toteutunut 2,9 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota heikompana, mikä johtuu pääosin henkilöstökulujen toteumasta. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 3,0 milj. euroa budjetoitua heikompana. Perusopetus on laatinut sopeuttamistoimenpiteitä, joilla tavoitellaan yhteensä 2,2 milj. euron säästöjä. Säästötoimenpiteistä 1,4 milj. euroa kohdistuu henkilöstökuluihin, joka kattaa puo-

let tämän vuoden ylityspaineesta. Toimenpiteitä toteutetaan pääosin syyslukukaudesta lähtien. Toimintatuottojen ennuste on 1,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi, mikä johtuu sijoitettujen lasten laskutuksesta ja muusta ulkopaikkakuntalaskutuksesta sekä perusopetuksen kotikuntakorvaustulojen muutoksesta. Toimintakulujen ylitysenneuste on 4,0 milj. euroa. Suurimmat ylitykset ovat henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa. Henkilöstökulujen ylitykseen vaikuttaa palvelutarpeen kasvu mm. kesäkerhoissa ja valmistavassa opetuksessa sekä suuret sijaiskulut. Säästötoimenpiteet on huomioitu ennusteessa. Palvelujen ostojen ylitysenneuste johtuu mm. kotikuntakorvausmenojen muutoksesta sekä työterveyspalvelujen, koneiden ja kaluston kunnossapidon ja ateriapalvelujen ostoista. Kiinteähintaisen hinnoittelukokeilun päätyttyä työterveyden laskutus perustuu jatkossa suoriteperustaiseen hintaan, mikä on nostanut työterveyden kuluja. Lisäksi leasingvuokrien ennustetaan ylittyvän. Kaluston ostojen alitusennuste aiheutuu Härmälän koulun investoinnin viivästyemisestä ja tehtävistä sopeuttamistoimenpiteistä.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Bruttoinvestoinnit	-1 260	-4 891	-3 796	-3 065
Rahoitusosuudet	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-1 260	-4 891	-3 796	-3 065

Kasvatus- ja opetuslautakunnan investointeja on toteutunut tammi-elokuussa 1,3 milj. euroa. Investointien toteuma-aste on 33 %. Investointien valmistuminen painottuu loppuvuoteen.

Investointiennuste on 3,1 milj. euroa, mikä alittaa budjetin 0,7 milj. eurolla. Alitus aiheutuu Härmälän koulun valmistumisen viivästyemisestä ja ensikertaisen kalustamisen siirtymisestä vuodelle 2025.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Kasvatus- ja opetuslautakunnalle on asetettu vuoden 2024 talousarviossa 7 sitovaa toiminnan tavoitetta.

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Toimintatulot	13 162	19 810	16 954	19 054
Toimintamenot	-87 216	-121 682	-133 054	-134 054
Toimintakate	-74 054	-101 872	-116 100	-115 000
Kulttuuri				
Toimintatulot	8 560	12 383	10 035	12 235
Toimintamenot	-50 137	-73 187	-75 939	-77 039
Toimintakate	-41 577	-60 804	-65 904	-64 804
Liikunta ja nuoriso				
Toimintatulot	4 602	7 427	6 919	6 819
Toimintamenot	-37 079	-48 495	-57 115	-57 015
Toimintakate	-32 477	-41 068	-50 196	-50 196

Suurimmat poikkeamat:

- Historiallisten museoiden hyvä tulokertymä

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan tammi-elokuun toimintakate on 2,6 milj. euroa ajan- kohdan muutettua talousarviota parempi. Toimintatuottojen 1,9 milj. euron ylitys aiheu- tuu pääosin kulttuurin myynti- ja maksutuotoista. Toimintakulut ovat toteutuneet 0,7 milj. euroa budjetoitua pienempinä, mikä aiheutuu henkilöstökulujen säästöistä.

Lautakunnan tilinpäätösennusteen toimintakate on 1,1 milj. euroa budjetoitua parempi. Toimintatuottojen ennuste on 2,1 milj. euroa budjetoitua parempi, mikä johtuu pääosin historiallisten museoiden maksu- ja myyntituotoista. Toimintakulujen ennuste on 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi, mikä aiheutuu etenkin historiallisten museoi- den näyttelyihin ja tapahtumiin liittyvistä hankinnoista.

Kulttuurin palveluryhmän toimintakate tammi-elokuussa on 1,9 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota parempi. Toteumasta puuttuu vielä kesäkauden museokorttitilitykset, jotka tulevat vasta syyskuussa. Toteumaan vaikuttaa myös lautakunnan yhteisten palvelujen säästöt. Tilinpäätösennusteen toimintakate on 1,1 milj. euroa budjetoitua parempi. Toimintatuottojen ennustetaan ylittyvän 2,2 milj. euroa, mikä johtuu historiallisten museoiden kävijämäärien kasvun mukanaan tuomista myynti- ja maksutuotoista. Museoiden kävijämäärät ovat olleet kesä kautena jälleen ennätyselliset. Manserock-näyttely Vapriikissa ja Hyper Treen taidemuseolla ovat saavuttaneet suuren suosion. Toimintakulujen ennuste on 1,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempi. Henkilöstökuluissa ennustetaan säästöä, mutta palvelujen ostoissa sekä aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa on ylityspainetta. Ennustetut ylitykset liittyvät ennen kaikkea museon näyttelyiden aiheuttamiin hankintoihin. Lisäksi konservatoriotalon vuokrat ylittyvät, mutta vastaava summa säästyy avustuksista, jonne se oli budjetoitu.

Liikunta ja nuoriso palveluryhmän toimintakate on toteutunut 0,6 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota parempana. Toteumaan vaikuttaa lautakunnan yhteisten palvelujen säästöt. Toimintakate-ennuste on budjetoidun mukainen. Toimintatuottojen ennuste on 0,1 milj. euroa budjetoitua pienempi, mikä johtuu uimahallimaksujen uudistuksesta. Toimintakulujen ennustetaan alittuvan 0,1 milj. euroa johtuen etenkin liikunnan rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluista.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Bruttoinvestoinnit	-12 527	-9 219	-17 635	-16 494
Rahoitusosuudet	0	33	0	0
Nettoinvestoinnit	-12 527	-9 185	-17 635	-16 494

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan investointeja on toteutunut tammi-elokuussa 12,5 milj. euroa. Investointien toteuma-aste on 71 %. Lautakunnan talousarvion suurimpia investointeja olivat Tampereen teatterin investointiavustus ja Lielahden kentät ja tekojät.

Investointiennuste on 16,5 milj. euroa, mikä on 1,1 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän. Alitus aiheutuu mm. Kaupin urheilupuiston, Kaukajärvi-Kisapirtti -reitien, Lielahden tekojään toisen vaiheen, Kaupin jalkapallokatsomon ja huoltorakennuksen sekä Kalevan liikuntapuiston huoltorakennuksen investointien siirtymisestä osittain vuodelle 2025.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle on asetettu vuoden 2024 talousarviossa 8 sitovaa toiminnan tavoitetta.

ELINVOIMA-JA OSAAMISLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Toimintatulot	79 078	121 762	122 331	120 531
Toimintamenot	-137 137	-211 163	-223 206	-218 891
Toimintakate	-58 060	-89 401	-100 875	-98 360
Ammatillinen koulutus				
Toimintatulot	72 412	108 487	109 116	109 121
Toimintamenot	-69 646	-103 690	-109 905	-107 597
Toimintakate	2 766	4 797	-789	1 524
Lukiokoulutus				
Toimintatulot	1 283	1 657	1 847	1 847
Toimintamenot	-24 639	-34 890	-40 227	-40 227
Toimintakate	-23 356	-33 233	-38 380	-38 380
Työllisyys- ja kasvupalvelut				
Toimintatulot	5 338	10 764	11 326	9 520
Toimintamenot	-37 726	-57 587	-64 896	-62 889
Toimintakate	-32 387	-46 823	-53 570	-53 369
Elinkeinopalvelut				
Toimintatulot	1	10	0	0
Toimintamenot	-4 109	-5 165	-7 163	-7 163
Toimintakate	-4 108	-5 155	-7 163	-7 163
Vetovoima ja edunvalvonta				
Toimintatulot	1	618	0	0
Toimintamenot	-585	-5 739	-584	-584
Toimintakate	-584	-5 121	-584	-584
Strateginen hankekehitys				
Toimintatulot	42	226	42	42
Toimintamenot	-433	-4 092	-431	-431
Toimintakate	-390	-3 867	-389	-389

Suurimmat poikkeamat:

- Ammatillisen koulutuksen tilinpäätöksen tulosennuste on 2,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempi ja lähes alkuperäisen talousarvion mukainen.
- Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennuste on 26,4 milj. euroa ja se ylittää muutetun talousarvion 1,9 milj. eurolla.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakate toteutui tammi-elokuussa 10,0 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Toimintatuotot toteutuivat 2,4 milj. euroa suunniteltua pienempinä ja toimintakulut 12,4 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Toimintatuotoissa tuet ja avustukset sekä myyntituotot ovat toteutuneet suunniteltua pienempinä. Toimintakulujen osalta suurimmat poikkeamat kohdistuvat etenkin henkilöstömenoihin ja palvelujen ostoihin. Henkilöstökulut ovat toteutuneet 7,4 milj. euroa ja palvelujen ostot 4,4 milj. euroa kauden suunnitelmaa pienempänä. Avustukset ovat toteutuneet 0,9 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina, ylityksen kohdistuessa työmarkkinatuen kuntaosuuteen.

Tilinpäätösennusteen mukaan lautakunnan toimintakate toteutuu 2,5 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 1,8 milj. euroa suunniteltua huonompana ja toimintakulujen 4,3 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Lautakuntatasolla henkilöstökulujen ennuste alittaa suunnitellun 3,7 milj. euroa. Palveluryhmätasolla henkilöstökulujen ennusteeseen sisältyy alitusta etenkin Työllisyys- ja kasvupalveluissa sekä Tredussa. Palvelujen ostojen ennuste alittaa muutetun talousarvion 1,2 milj. euroa ja vuokratulujen ennuste 0,7 milj. euroa. Avustusten ennuste on 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota huonompi.

Ammatillisen koulutuksen tammi-elokuun toteutunut tilikauden tulos oli 1,8 milj. euroa, joka on 3,6 milj. euroa kauden muutettua talousarviota parempi. Ammatillisen koulutuksen palveluryhmän osalta henkilöstökulujen toteuma alittaa kauden muutetun talousarvion 3,6 milj. euroa. Palvelujen ostot ovat toteutuneet 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Tilinpäätösennuste on lähes alkuperäisen talousarvion mukainen ja 2,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempi.

Lukiokoulutuksen toimintakate toteutui tammi-elokuussa -23,4 milj. euronä, joka on 2,4 milj. euroa kauden suunnitelmaa pienempi. Toimintatuotot toteutuivat lähes suunnitellusti. Henkilöstökulut toteutuvat 0,9 milj. euroa suunniteltua pienempinä mm. projektien ja verkkokurssien palkkakustannusten toteumasta sekä palkanosien maksujen toteutuessa myöhempinä kausina. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän toteuma oli 1,2 milj. euroa suunniteltua pienempi. Suurin osa johtuu oppivelvollisten materiaalihankintojen toteutumisesta epätasaisesti vuoden aikana. Toimintakatteen ennuste on budjetoidun mukainen.

Työllisyys- ja kasvupalveluiden tammi-elokuun toimintakate toteutui 3,5 milj. euroa suunniteltua pienempänä. Toimintatuotot toteutuivat 2,2 milj. euroa suunniteltua pienempinä, josta tuet ja avustukset ovat 1,2 milj. euroa ja myyntituotot 1,0 milj. euroa. Toimintakulut toteutuivat 5,7 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Henkilöstökulut toteutuivat 3,0 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Kaikki suunnitellut rekrytoinnit eivät ole vielä toteutuneet ja osaan projekteista, joihin oli varauduttu, ei tulla saamaan rahoitusta. Lisäksi palkkatukien henkilöstömenoihin vaikuttaa vielä kesällä 2023 voimaan tullut palkkatuki uudistus. Palvelujen ostot toteutuivat 2,8 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Tämä johtuu mahdollisimman täysimääräisestä valtion työllisyysmäärärahojen käytöstä hankinnoissa. Avustukset toteutuivat 1,4 milj. euroa suunniteltua suurempana työmarkkinatuen kuntaosuuden ylityksen takia. Kasvava työttömyys vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuteen.

Työllisyys- ja kasvupalveluiden toimintakatteen ennuste on 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Avustuksiin sisältyvä työmarkkinatuen kuntaosuus on tämän hetken arvion mukaan toteutumassa 1,9 milj. euroa yli budjetoidun 26,4 milj. eurona. Vastaanottokeskuksen tulojen ennuste on 2,1 milj. euroa ja menojen ennuste on 2,0 milj. euroa budjetoitua pienempi johtuen toiminnan päättymisestä 31.7.2024.

Elinkeinopalvelut -palveluryhmän tammi-elokuun toimintakate on toteutunut 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota parempana AV-alan tuotantokannustimien maksun painottuessa loppu vuoteen. Ennuste on muutetun talousarvion mukainen. Palveluryhmään sisältyi Älykaupunki kaupunkilaisille kehitysohjelma tammi-helmikuun ajan ja sen osalta toimintakatteen ennuste on muutetun talousarvion mukainen.

Vetovoima ja edunvalvonta sekä Strateginen hankekehitys -palveluryhmät siirtyivät konsernihallintoon 1.3.2024 alkaen. Molempien toimintakatteen tilinpäätösennuste on muutetun talousarvion mukainen. Palveluryhmien kehitysohjelmien taloudesta on raportoitu kokonaisuutena Kehitysohjelmat-osiossa.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)				
Bruttoinvestoinnit	-269	-719	-606	-645
Ammatillinen koulutus				
Bruttoinvestoinnit	-945	-1 699	-2 000	-2 000
Pysyvien vastaavien luovutustulot	65	90	0	65

Elinvoima- ja osaamislautakunnan muutettuun talousarvioon sisältyy nettoinvestointeja yhteensä 2,6 milj. euroa. Investoinnit koostuvat erikseen sitovista ammatillisen koulutuksen investoinneista sekä lukiokoulutuksen ensikertaisesta kalustamisesta.

Investointeja on tammi-elokuussa toteutettu 1,2 milj. eurolla kohdistuen suurimmalta osin Ammatillisen koulutuksen palveluryhmään. Ammatillisen koulutuksen investointisuunnitelma sisältää 2,0 milj. euron kone- ja laitehankinnat.

Lukiokoulutuksen suunnitellut investoinnit 0,6 milj. euroa liittyvät Pyynikintie 2:n remontoitujen tilojen ensikertaiseen kalustamiseen ja Klassillisen lukion kuntosalin kalustukseen. Pyynikintie 2:n ensikertaiseen kalustamiseen uudelleen budjetoitiin 0,5 milj. euroa vuodelta 2023.

Investointien tilinpäätösennuste on 2,6 milj. euroa, joka on 39 te muutettua talousarviota enemmän. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus ennustavat suunnitelman mukaisista toteumaa. Ero johtuu Työllisyys- ja kasvupalvelujen projektilta kirjautuvasta investointimenosta, jota ei ole huomioitu talousarviossa.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Elinvoima- ja osaamislautakunnalle asetettiin vuoden 2024 talousarviossa 16 sitovaa toiminnan tavoitetta. Maaliskuussa 2024 elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue jakautui elinvoiman palvelualueeksi ja konsernihallintoon sijoittuneeseen kilpailukyky ja innovaatiot -ryhmään. Uudistuksen myötä kilpailukyky ja innovaatiot -ryhmän tehtäväalaan kohdistuvat tavoitteet siirtyivät elinvoima- ja osaamislautakunnalta osaksi kaupunkitasoisia tavoitteita (tavoitteet nro 19, 20, 22, 31 ja 33). Elinvoima- ja osaamislautakunnalle kohdistuvien tavoitteiden määrä on nyt 11.

ASUNTO- JA KIINTEISTÖLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka				
Toimintatulot	177 002	242 546	281 741	261 052
Toimintamenot	-57 727	-85 714	-93 781	-95 902
Toimintakate	119 275	156 832	187 960	165 150

Suurimmat poikkeamat:

- Maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan kertyvän 3,7 milj. euroa suunniteltua enemmän.
- Pysyvien vastaavien myyntivoittoja (netto) ennustetaan kertyvän 23,3 milj. euroa suunniteltua vähemmän.

Asunto- ja kiinteistölahtakunnan toimintakatteen toteuma on elokuun lopun tilanteessa 119,3 milj. euroa ja se on 6,0 milj. euroa kauden muutettua talousarviota huonompi. Toimintatuotot 177,0 milj. euroa, ovat 10,8 milj. euroa vähemmän kuin kauden budjetti. Toimintakulut 57,7 milj. euroa, ovat toteutuneet 4,8 milj. euroa kauden suunnitelmaa pienempinä. Toimintatuottojen pienempää toteumaa selittää erityisesti pysyvien vastaavien myyntivoittojen suunniteltua pienempi toteuma sekä vuokratuottojen suunniteltua pienempi toteuma.

Tilinpäätösennusteen toimintakate 165,2 milj. euroa, on 22,8 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän. Toimintatuottojen ennustaan alittuvan yhteensä 20,7 milj. euroa. Maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan tuloutuvan 16,4 milj. euroa, joka on 3,7 milj. euroa budjetoitua enemmän. Maankäyttösopimuskorvaukset tuloutuvat yhdyskuntarakentamisen toteutumisen suhteessa. Vuokratuottojen ennuste on 231,2 milj. euroa ja ne ovat toteutumassa 3,9 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Vuokratuotot pienenevät

sekä maa- ja vesialueiden että tilavuokrien osalta. Maa- ja vesialueiden vuokratuottoja arvioitiin vuoden 2024 talousarvion laadintavaiheessa suuremmalla inflaatio-odotuksella kuin lopulta on toteutunut. Lisäksi sopimuksia on purkautunut ja on tullut luopumisia sekä muutamat taloyhtiöt ovat lunastaneet taloyhtiön tontin itselleen. Ulkoisten tilavuokratuottojen pieneneminen johtuu vuokrasopimusmuutoksista.

Pysyvien vastaavien myyntivoittojen nettoennuste 9,6 milj. euroa (myyntivoitot 10,0 milj. euroa ja myyntitappiot 0,5 milj. euroa) on 23,3 milj. euroa muutettua talousarviota huonompi. mm. Tipotien ja muutamien tonttien myyntien jäädessä toteutumatta vuonna 2024.

Toimintakulujen ennuste on 2,1 milj. euroa muutettua talousarviota huonompi. Palvelujen ostot ovat ylittämässä budjetoidun 3,2 milj. eurolla Tilapalveluiden suuremman laskutuksen takia ja vuokratulot ovat alittumassa 1,0 milj. euroa.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Asunto- ja kiinteistölautakunta (pl. erikseen sitovat erät)				
Bruttoinvestoinnit	-10 018	-10 549	-13 800	-14 236
Pysyvien vastaavien luovutustulot	10 113	19 183	27 400	11 018
Talonrakennushankkeet (pl. Hiedanranta)				
Bruttoinvestoinnit	-58 927	-98 990	-152 280	-118 310
Rahoitusosuudet	1 023	279	786	1 023
Nettoinvestoinnit	-57 904	-98 711	-151 494	-117 288
Pysyvien vastaavien luovutustulot	547	14 309	40 000	1 139
Hiedanranta				
Bruttoinvestoinnit	-1 310	-1 969	-6 916	-5 445
Viiden tähden keskusta				
Bruttoinvestoinnit	-210	-579	-3 500	-3 500

Asunto- ja kiinteistölautakunnan investoinnit muodostuvat talonrakennushankkeista, maanhankinnasta, vahvistuneiden asemakaavojen ja kaupungin sitoumusten mukaisista johtosiirroista sekä pilaantuneiden maiden puhdistuksista. Erikseen valtuustoon nähden sitovien kehitysohjelmien Viiden tähden keskusta ja Hiedanranta investointimenoja sisältyy lautakunnan muutettuun talousarvioon yhteensä 10,4 milj. euroa.

Tammi-elokuussa lautakunnan alaisia investointeja on toteutettu yhteensä 70,5 milj. eurolla. Talonrakennushankkeita on toteutettu 58,9 milj. eurolla. Investointien toteuma maaomaisuuden investoinneista muodostuvan asunto ja kiinteistölautakunta pl. erikseen sitovat erät osalta on 10,0 milj. euroa.

Lautakunnan nettoinvestointien tilinpäätösennuste 140,5 milj. euroa on 35,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi.

Tampereen kaupunki hankkii tiloihin ja rakennuksiin liittyvät hanke- ja rakennuttamispalvelut Tampereen Tilapalvelut Oy:ltä. Vuoden 2024 talonrakennusten nettoinvest-

tointien (pl. Hiedanranta) muutettu talousarvio sisältäen uudelleenbudjetoinnit ovat yhteensä 151,5 milj. euroa. Tilinpäätösennusteessa talonrakennushankkeiden toteumaksi arvioidaan 117,3 milj. euroa, joka on 34,2 milj. euroa suunniteltua vähemmän.

Tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2024 hankekohtaisissa määrärahoissa merkittävimmät erot muutetussa talousarviossa kohdistuvat seuraaviin hankkeisiin: Ahvenisjärven koulun uudisrakennus -hankkeen toteutuskustannukset ovat pienentyneet 6,2 milj. eurolla, joten vuoden 2024 määräraha alittuu noin 4,9 milj. eurolla. Hervannan vapaa-aikakeskuksen perusparannus -hankkeen aloitus on siirtynyt elokuusta 2023 kesäkuulle 2024, joten vuoden 2024 määräraha alittuu noin 7,6 milj. eurolla. Hankkeen toteutuskustannukset ovat nousseet 12,6 milj. euroon. Hatanpään Jukolan perusparannus ja muutostyöt -hankkeen aloitus siirtyy elokuusta 2024 tammikuulle 2025, joten vuoden 2024 määräraha alittuu noin 3,0 milj. eurolla. Härmälän koulun ja kirjaston perusparannus -hankkeen kustannukset vuonna 2024 ovat ennakoitua pienemmät, joten vuoden 2024 määräraha alittuu noin 3,9 milj. eurolla. Nekalan koulun sisäilmakorjaus ja muutos -hankkeen kustannukset vuonna 2024 ovat ennakoitua pienemmät, joten vuoden 2024 määräraha alittuu noin 2,3 milj. eurolla.

Maaomaisuuden investointien ennustetaan toteutuvan 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota suurempana.

Pysyvien vastaavien luovutustuloja on kirjattu tammi-elokuussa 10,7 milj. euroa. Toteutuneita myyntejä ovat mm. Frenckellin konttori, Viitapohjan koulu, Hatanpään pirttirakennus, Poliisitalon tontti Nekalassa, liikerakentamisen tontti Linnainmaalla sekä yksittäisiä omakotitontteja ja määräaloja. Näiden lisäksi asemakaavan muutosehdotukseen 8615 liittyvät vaihtokirjan kirjaukset ovat toteutuneet huhtikuussa. Pysyvien vastaavien luovutustulojen ennuste koko vuodelle on 12,2 milj. euroa, mikä on 55,2 milj. euroa suunniteltua vähemmän.

Hiedanrannan ja Viiden tähden keskustan kehitysohjelmien investoinneista kerrotaan Kehitysohjelmat-osiossa.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Asunto- ja kiinteistölautakunnalle on asetettu vuoden 2024 talousarviossa kuusi sitovaa toiminnan tavoitetta.

YHDYSKUNTALAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Toimintatulot	16 620	32 642	32 884	32 164
Toimintamenot	-53 918	-78 096	-86 437	-85 656
Toimintakate	-37 298	-45 454	-53 554	-53 492
Vyörytykset (Tukipalvelut ja Paikkatieto / Joukkoliikenteeseen kohdistuva osuus)	158	282	350	350
Toimintakate vyörytyksin	-37 140	-45 173	-53 203	-53 142
Kaupunkiympäristön suunnittelu				
Toimintatulot	3 638	11 774	13 507	12 886
Toimintamenot	-11 483	-17 899	-19 540	-19 043
Toimintakate	-7 845	-6 125	-6 033	-6 157
Vyörytykset (Tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-879	-1 236	-1 742	-1 742
Toimintakate vyörytyksin	-8 724	-7 360	-7 776	-7 899
Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito				
Toimintatulot	9 473	15 980	14 078	13 979
Toimintamenot	-33 712	-47 308	-52 058	-51 790
Toimintakate	-24 239	-31 328	-37 979	-37 811
Vyörytykset (Tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-369	-548	-705	-705
Toimintakate vyörytyksin	-24 608	-31 876	-38 684	-38 517
Kestävä kaupunki				
Toimintatulot	3 235	4 472	4 889	4 889
Toimintamenot	-6 525	-9 679	-10 673	-10 655
Toimintakate	-3 290	-5 207	-5 784	-5 767
Vyörytykset (Tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-518	-730	-960	-960
Toimintakate vyörytyksin	-3 808	-5 937	-6 743	-6 726

Suurimmat poikkeamat:

- Asuntorakentamisen voimakas hiljentyminen vaikuttaa rakentamisen maksutuloihin

Yhdyskuntalautakunnan alaisuuteen kuuluvan kaupunkiympäristön palvelualueen toimintakatteen toteuma on 1,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Toteutuneet toimintatuotot alittavat 2,7 milj. eurolla muutetun talousarvion ja toimintakulut alittavat 4,0 milj. eurolla muutetun talousarvion. Toimintatuottojen alitus johtuu pääosin kaupunkiympäristön suunnittelun tuotoista, joiden kertymään vaikuttaa hulevesilaskutuksen aloituksen viivästyminen sekä asuntorakentamisen hiljentyminen. Toimintakulujen alitukseen vaikuttaa pääosin henkilöstökulujen toteutuminen suunniteltua pienempinä sekä toiminnan kausivaihtelut muutettuun talousarvioon verrattuna, sillä hankkeiden ajoitus ei toteudu välttämättä muutetussa talousarviossa suunnitellun mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa (KV 19.2.2024 § 26) suuruudeltaan 0,077 milj. euron talousarviomuutoksen yhdyskuntalautakunnan käyttötalousmenoihin, jolla lisättiin kaupungin sisäisiä vuokramenoja.

Tilinpäätösennusteen toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,7 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Tuottojen alitusennuste johtuu pääasiassa rakennusvalvonnan tuottonäkymien heikentymisestä asuntorakentamisen hiljentyminen vuoksi. Poikkeamien tarkemmat selitykset palveluryhmien osioissa. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 0,8 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Henkilöstökulujen ennustetta on pienennetty 0,3 milj. euroa henkilötyövuosiennusteen mukaisesti. Liikennejärjestelmäsuunnittelun, hulevesisuunnittelun ja omaisuuden hallinnan ulkoisten palveluostojen ennustetta on pienennetty yhteensä 0,6 milj. euroa perustuen toteuman näkymiin. Luottotappioiden arvioidaan toteutuvan 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina johtuen joukkoliikenteen tarkastusmaksujen vuosien 2021-2023 luottotappiokertymästä. Lautakunnan talousarvioon sisältyvien, ja talousarviossa erikseen sitovien kehitysohjelmien (Viiden tähden keskusta, Hiedanranta, Hiilineutraaleja tekoja) toimintakatteiden ennustetaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisesti.

Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmän toteutuneet toimintatuotot alittavat 2,7 milj. eurolla muutetun talousarvion johtuen pääosin hulevesilaskutuksen aloittamisesta kuukautta suunniteltua myöhemmin sekä rakennusvalvonnan tuottojen alituksesta, mihin vaikuttaa rakentamisen hiipuminen. Toteutuneet toimintakulut alittavat 1,7 milj. eurolla muutetun talousarvion. Henkilöstökulut ovat toteutuneet suunniteltua pienempinä ja toisaalta hankkeiden ajoitus ei toteudu välttämättä muutetussa talousarviossa suunnitellun mukaisesti. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,6 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä, johtuen pääasiassa rakentamisen suhdanteen hiljenty-

misen aiheuttamasta rakennusvalvonnan tuottojen alituksesta. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Alitus perustuu henkilötyövuosiennusteeseen, sisäisiltä kumppaneilta saatuihin tietoihin sekä toteuman näkyymiin. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana.

Rakennuttaminen ja ylläpito -palveluryhmän toteutuneet toimintatuotot ylittävät 0,1 milj. eurolla muutetun talousarvion. Katutilavalvonnan toimintatuotot ovat toteutuneet noin 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Tämä johtuu isojen talonrakennuskohteiden valmistumisesta ja katulupalaskutuksen osumisesta alkuvuoteen. Toisaalta pysäköinninvalvonnan toimintatuotot ovat toteutuneet noin 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Tätä selittävät haasteet talvikieltojen valvonnassa ja keskusta-alueen aiempaa vähäisempi kadunvarsipysäköinti. Keskusta-alueen vähentynyt kadunvarsipysäköinti vaikuttaa jossain määrin alentavasti myös kaupungin saamiin kadunvarsipysäköintituloihin. Toisaalta lumen ja maan vastaanoton tuotot sekä maa- ja vesialueiden vuokratuotot ovat toteutuneet 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Toimintakulut alittavat 1,0 milj. eurolla muutetun talousarvion. Alituksia on sekä palvelujen ostoissa että erityisesti aineiden ja tarvikkeiden ostoissa, sillä muun muassa sähkön ostojen toteuma on merkittävästi muutettua talousarviota pienempi. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Katutilavalvonnassa toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota suurempana. Tähän ovat syynä keskusta-alueen isot valmistuneet ja laskutetut rakennushankkeet. Pysäköinninvalvonnassa toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä johtuen haasteista talvikieltojen valvonnassa ja aiempaa vähäisemmästä kadunvarsipysäköinnistä. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Alitus perustuu henkilötyövuosiennusteeseen sekä palveluostojen toteuman näkyymiin. Toisaalta joukkoliikenteen vuosien 2021-2023 tarkastusmaksujen luottotappioiden ennustetaan toteutuvan 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempana.

Kestävä kaupunki -palveluryhmän toimintatuotot ovat toteutuneet olennaisesti muutetun talousarvion mukaisina. Elintarvikevalvonnan vuosilaskutusten kohdistuminen alkuvuoteen ei enää näy piikkinä tuottojen toteumassa. Toimintakulut alittavat noin 0,7 milj. eurolla muutetun talousarvion. Osittain alitus johtuu henkilöstökulujen alituksesta, mutta myös siitä, ettei ympäristö- ja ilmastopolitiikan ja kestävyiden hankkeet ajoitu muutetussa talousarviossa suunnitellun mukaisesti. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisena.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)				
Bruttoinvestoinnit	-30 492	-58 920	-49 900	-51 900
Rahoitusosuudet	7	2 469	1 600	1 600
Nettoinvestoinnit	-30 485	-56 451	-48 300	-50 300
Viiden tähden keskusta				
Bruttoinvestoinnit	-2 180	-4 152	-7 200	-6 200
Rahoitusosuudet	0	288	0	0
Nettoinvestoinnit	-2 180	-3 865	-7 200	-6 200
Hiedanranta				
Bruttoinvestoinnit	0	-32	-200	-200

Yhdyskuntalautakunnan alaisuuteen kuuluvan Kaupunkiympäristön palvelualueen nettoinvestointien ennuste on 57,2 milj. euroa mikä on 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi. Ylitys johtuu yhdyskuntalautakunnan perustoiminnan nettoinvestointien arviolta 2,0 milj. euron ylityksestä. Lautakunnan talousarvioon sisältyvän Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman nettoinvestointien ennuste on 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi, ja Hiedanranta -kehitysohjelman nettoinvestointien ennuste on muutetun talousarvion mukainen.

Investointien rahoitusosuuksien ennuste on muutetun talousarvion mukainen. Rahoitusosuudet sisältävät yhdyskuntalautakunnan perustoiminnan rahoitusosuuksia.

Maanrakennusalan kustannukset nousivat vuoden 2024 heinäkuussa 0,1 prosenttia vuoden takaisesta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa (KV 19.2.2024 § 26) Kaupunkiympäristön palvelualueen yhdyskuntalautakunnan 1,7 milj. euron uudelleen budjetoinnit vuodelta 2023 siirtyneistä investointimenoista. Uudelleen budjetoinnit kohdistuivat kokonaan Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman investointimenoihin (Ranta-Tampellan viimeistelytyöt, Särkän sillan investointisuunnittelu sekä Särkänniemi, Mustalahti, Onkiniemi -hankkeen toteutuksen käynnistäminen).

Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmässä perustoiminnan bruttoinvestointien ja nettoinvestointien ennustetaan toteutuvan olennaisesti muutetun talousarvion mukaisena.

Rakennuttaminen ja ylläpito -palveluryhmässä perustoiminnan brutto- ja nettoinvestointien ennustetaan toteutuvan 2,1 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Erityisesti Enqvistinkadun jatkeen ja Possiojan alueen pohjaolosuhteet ovat suunniteltua hankalammat. Kyseisen alueen urakoiden tarjoushinnat ylittävät arviolta 0,7 milj. eurolla talousarviossa varatut määrärahat. Osa edellä mainituista kustannuksista peritään Hiedanranta Kehitys Oy:ltä, kun alueen kaavat vahvistuvat. Myös Ojalan alueella pohjaolosuhteet olivat vesihuollon rakentamisen kannalta erittäin hankalat, mistä aiheutuu 0,4 milj. euron lisäkustannus. Satakunnankadun kiertoliittymän rakentamisesta ja Rongankadun uudistamisesta iso osa töistä siirtyi edellisvuodesta vuodelle 2024 toteutettavaksi, mikä aiheuttaa 0,5 milj. euron ylityspaineen. Myös Vuohenojan ylikulkusillan vesieristystä ja muita rakenteita täytyy kunnostaa laajemmalla alueella kuin taloussuunnitteluvaiheessa arvioitiin aiheuttaen arviolta 0,4 milj. euron lisäkustannuksen. Ylityspainetta aiheuttaa myös joidenkin alkuperäiseen talousarvioon sisällyttämättömien kohteiden toteutus. Toisaalta Käräjätörmän kaava-alueen kaavoitus ei ole edennyt eikä alueella päästä rakentamaan kuluvana vuonna, mikä osaltaan helpottaa talousarvion ylityspainetta.

Lautakunnan talousarvioon sisältyvän, ja erikseen talousarviossa sitovan, Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman nettoinvestointien alitus johtuu siitä, että Hakametsä Sport Campus -hankkeessa ja Viinikanlahti -hankkeessa odotetaan asemakaavan vahvistumista, ja siksi suunniteltuja investointeja siirtyy ensi vuoden puolelle.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Yhdyskuntalautakunnalle on asetettu vuoden 2024 talousarviossa kuusi sitovaa toiminnan tavoitetta.

JOUKKOLIIKENNELAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Joukkoliikenne				
Toimintatulot	46 089	71 912	70 250	70 250
Toimintamenot	-69 097	-99 673	-104 544	-104 378
Toimintakate	-23 008	-27 761	-34 293	-34 127
Vyörytykset (Tukipalvelut ja Paikkatietoyksikkö)	-158	-282	-350	-350
Toimintakate vyörytyksin	-23 166	-28 043	-34 644	-34 478

Joukkoliikennelautakunnan alaisuuteen kuuluvan joukkoliikenteen toimintakatteen toteuma on 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Joukkoliikenteen palveluryhmän toimintatuotot ovat toteutuneet 0,7 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Alitus kohdistuu pääasiassa myyntituottoihin ja saatuihin tukiin ja avustukseen, joiden tuloutuminen ajoittuu muutetusta talousarviosta poiketen. Toisaalta liikennöitsijöiltä veloitettujen palvelurikemaksujen toteuma on edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa suurempi. Toimintakulut ovat toteutuneet 0,6 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Alitukset kohdistuvat ensisijaisesti liikennöintipalveluiden ostoihin.

Tilinpäätösennusteen osalta toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Ennusteeseen on tehty korjauksia koskien tarkennettuja htv-ennusteita. Henkilöstökulujen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Muilta osin talouden ennustetaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisesti.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Joukkoliikenne				
Bruttoinvestoinnit	-8	-18	-500	-500
Rahoitusosuudet	4	8	0	0
Nettoinvestoinnit	-5	-10	-500	-500

Joukkoliikennelautakunnan alaisuuteen kuuluvan Joukkoliikenteen palvelualueen bruttoinvestointien ja nettoinvestointien ennuste on 0,5 milj. euroa, mikä on muutetun talousarvion mukainen. Investoinnilla rahoitetaan Nyssen tilipohjaiseen järjestelmään siirtymisen aiheuttamia aineettomia investointeja.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle on asetettu vuoden 2024 talousarviossa kaksi sitovaa toiminnan tavoitetta.

KONSERNIHALLINTO

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
ICT-kehittäminen				
Toimintatulot	76	272	94	94
Toimintamenot	-4 256	-5 596	-5 700	-5 700
Toimintakate	-4 180	-5 324	-5 606	-5 606
Bruttoinvestoinnit	-2 248	-4 252	-9 365	-8 055
Rahoitusosuudet	119	93	261	261
Toimintakate + nettoinvestoinnit	-6 309	-9 483	-14 710	-13 400
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	0	0	0
Tarkastuslautakunta				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-273	-365	-412	-412
Toimintakate	-273	-365	-412	-412
Keskusvaalilautakunta				
Toimintatulot	968	477	1 430	1 430
Toimintamenot	-2 308	-1 014	-2 613	-2 613
Toimintakate	-1 340	-537	-1 183	-1 183
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma				
Toimintatulot	97	0	179	179
Toimintamenot	-735	0	-2 729	-2 637
Toimintakate	-638	0	-2 550	-2 459
Hiedanranta- kehitysohjelma				
Toimintatulot	29	0	115	115
Toimintamenot	-24	0	-463	-463
Toimintakate	5	0	-348	-348

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelma				
Toimintatulot	38	0	0	0
Toimintamenot	-582	0	-1 094	-1 094
Toimintakate	-544	0	-1 094	-1 094
Welcoming city -kehitysohjelma				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-94	0	-483	-483
Toimintakate	-94	0	-483	-483
Elämystalouden kehitysohjelma				
Toimintatulot	15	0	0	0
Toimintamenot	-288	0	-633	-633
Toimintakate	-273	0	-633	-633
Konsernihallinto				
Toimintatulot	14 162	17 668	21 998	21 735
Toimintamenot	-31 798	-42 116	-54 533	-53 776
Toimintakate	-17 636	-24 448	-32 535	-32 041
Nettoinvestoinnit	0	-88	0	0

ICT-kehittäminen

Tietohallintoyksikön tehtävä on kehittää kaupungilla ICT-toimintaympäristöä. Vuodelle 2024 kehittämiseen varattiin yhteensä 11,21 milj. euroa, josta investointeihin 6,6 milj. euroa. Lisäksi valtuuston päätöksellä helmikuussa siirrettiin 3,5 milj. euroa vuodelta 2023 käyttämättä jäänyttä rahaa.

Tietohallinnon ICT-kehittämisen toimintakate ja nettoinvestoinnit yhteensä ovat toteutuneet elokuun loppuun mennessä 1,8 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, koska projektien suunnitelmat ovat tarkentuneet ja projektien ostot painottuvat loppuvuoteen. Edelliseen vuoteen nähden ICT-kehittämisen kustannukset ovat 1,0 milj. euroa suuremmat. Kaikissa salkuissa pl. tietohallinnon salkku on rahaa käytetty edellisvuotta enemmän.

ICT-kehittämisen tilinpäätösennuste alittaa 1,3 milj. eurolla muutetun talousarvion. Ennustetta päivitetään tulevina kuukausina, kun projektien suunnitelmat päivittyvät.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan toimintakatteen tilinpäätösennuste on talousarvion mukainen -0,4 milj. euroa.

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunnan toimintakatteen tilinpäätösennuste on talousarvion mukainen noin -1,2 milj. euroa.

Kehitysohjelmat

Elinvoima- ja osaamislautakunnan ja konsernihallinnon välillä päätettiin organisaatiomuutoksista 1.3.2024 alkaen. Konsernihallintoon perustettiin Kilpailukyky ja innovaatiot -ryhmä, jonne siirrettiin kaupunginvaltuustoon nähden erikseen sitovien kehitysohjelmien käyttötalouden määrärahoja (Viiden tähden keskusta, Hiedanranta, Älykaupunki kaupunkilaisille, Tampere Welcoming City ja Elämystalous).

Viiden tähden keskustan toimintakate-ennuste on 0,1 milj. euroa budjetoitua pienempi, koska kehitysohjelmalle ei ole kohdistettu sisäisiä vuokria. Muiden kehitysohjelmien toimintakate-ennusteet ovat tässä vaiheessa muutetun talousarvion mukaiset.

Konsernihallinto

Konsernihallinnon (pl. ICT-kehittäminen, Tarkastuslautakunta, Keskusvaalilautakunta ja kehitysohjelmat) toimintakate oli tammi-elokuussa -17,6 milj. euroa, mikä oli 3,8 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota parempi, mikä aiheutui mm. rekrytointien ja suunniteltujen projektien käynnistymisen viivästymisestä, tietohallinnon jatkuvien palvelujen toteumasta, tapahtumien painottumisesta loppuvuoteen ja useista muista tekijöistä.

Konsernihallinnon toimintakatteen tilinpäätösennuste on 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi johtuen pääosin henkilöstömenojen vuoksi säästyvistä kustannuksista.

YHTEISET ERÄT

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Toimintatulot	1 879	1 336	22 101	2 173
Toimintamenot	-73 918	-114 759	-113 143	-113 343
Toimintakate	-72 039	-113 424	-91 042	-111 170

Yhteisten erien toimintakate toteutui tammi-elokuussa 3,2 milj. euroa suunniteltua parempana. Yhteisiin eriin tehtiin 19.2. talousarviomuutos, jossa toimintamenot kasvoivat yhteensä 2,8 milj. euroa. Muutos koostui Tredun valtionosuusrahoituksesta (-2,5 milj. euroa) sekä eräistä uudelleenbudjetoinneista ja määrärahojen siirroista. Lisäksi 10.6. on tehty talousarviomuutos koskien satunnaisiin eriin kirjattua Tampereen Vesi Liikelaitoksen yhtiöittämisen luovutusvoittoa.

Toimintatuotot ovat toteutuneet 1,5 milj. euroa ajankohdan talousarviota suurempina johtuen Tuomi Logistiikka Oy:n osakkeiden myynnistä Pirhalle. Toimintamenot ovat toteutuneet 1,7 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, koska suur tapahtumien sopimuksia ja päätöksiä ei ole tehty suunnitellussa aikataulussa.

Yhteisten erien toimintakatteen tilinpäätösennuste on 20,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Toimintatuottojen ennustetaan alittuvan 19,9 milj. eurolla, koska omaisuuden myynnit eivät toteudu suunnitellulla tavalla kuluvana vuonna ja talousarvioon arvioidut pysyvien vastaavien myyntivoitot jäävät toteutumatta.

Toimintakulujen ennuste on 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Suur tapahtumien menoja ennustetaan toteutuvan 0,5 milj. euroa suunniteltua vähemmän. Toisaalta ennustetaan talousarvion ylittävän 0,7 milj. eurolla: Tesoman hyvinvointiallianssin toinen sopimuskausi (2022-2024) päättyy tänä vuonna, jonka päätteeksi katsotaan tavoitekustannusten ja avaintulostavoitteiden toteutuminen ja niistä maksettavat bonukset. Kaupungin vastuulla vielä vuonna 2022 olleiden sosiaali- ja terveystalvelujen osalta maksettavaksi arvioidaan tulevaan noin 0,7 milj. euroa, joka em. toiminnan päätyttyä kohdennetaan kaupungin yhteisiin eriin.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Bruttoinvestoinnit	-85 030	-10 955	-88 881	-88 581
Pysyvien vastaavien luovutustulot	192 425	0	212 355	194 081

Konsernihallinnon yhteisten erien investoinnit ovat pääasiassa sijoituksia konserniyhtiöihin. Investointien ennuste on 88,6 milj. euroa, joka on muutettua talousarviota 0,3 milj. euroa pienempi. Ennusteeseen on päivitetty toteutuneet sijoitukset vapaan oman pääoman rahastoon (Tampereen Vesi Oy:n SVOP 85,0 milj. euroa ja Suomen Hopealinja Oy:n SVOP 2,0 milj. euroa). Ennusteesta on poistettu varaus 0,3 milj. euron sijoituksesta Lentorataan. Lisäksi ennuste sisältää kaupunginhallituksen käyttöön tarkoitetun 1,6 milj. euron varauksen osakkeisiin ja osuuksiin, josta on toteutunut 0,129 milj. euroa (Finnpark Parkisto Oy 0,049 milj. euroa ja Tampereen Kaupunkiliikenne 0,08 milj. euroa). Erästä on sidottu sijoituksiin lisäksi 0,696 milj. euroa, sisältäen Finnpark Parkisto Oy:n SVOP-sijoituksen (0,196 milj. euroa).

Luovutustulojen tilinpäätösennuste on 194,1 milj. euroa ja se on muutettua talousarviota 18,3 milj. euroa pienempi. Ennusteeseen on päivitetty toteutuneet 191,2 milj. euron Tampereen Veden liiketoiminnan myynti ja 0,072 milj. euron Suomi-Rata Oy:n sekä 1,78 milj. euron Tuomi Logistiikka Oy:n osakkeiden myynnit. Ennusteessa on toteutunut 0,5 milj. euron vapaan pääoman sijoitusten (SVOP) palautus Tampereen Infra Oy:ltä ja suunniteltu 0,5 milj. euron vapaan pääoman sijoitusten (SVOP) palautus Finnpark Oy:ltä. Lisäksi talousarviossa suunniteltuja yhtiöomaisuuden myyntejä on poistettu tilinpäätösennusteesta.

TAMPEREEN KAUPUNKILIIKENNE

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 2024	TP 2023	Muutettu TA 2024	TP Enn 2024
Liikelylijäämä	513	45	0	-184
Nettoinvestoinnit	-3 795	-295	-4 000	-4 000
Pysyvien vastaavien luovutustulot	1	1	5	10

Toisen vuosikolmanneksen tarkastelussa on nähtävissä alkuvuoden toimintaan vaikuttaneet ja budjetoitua suoritetta alentaneet kevättalven poliittiset mielenilmaukset, mitkä ovat osaltaan vaikuttaneet budjetin alle jäävään liikevaihtoon. Vaikutusta on ollut myös tuotantohintojen tarkistusta määrittävällä joukkoliikenteen kustannusindeksin laskulla, mikä sekkin on osaltaan laskenut suoritteista saatua korvausta.

Näiden vastapainona näkyvät budjetoitua alemmat tuotantokustannukset. Erityisesti polttoaineen hinnan kehitys on ollut suotuisaa. Myös henkilöstömenot jäivät selkeästi alle budjetoidun, joskin loppuvuotta rasittavat kesäkuun alusta voimaan tulleet palkan- korotukset. Tulosta kohentavat myös kasvaneet liiketoiminnan muut tuotot.

Kalustoon kohdistuvat kustannukset ovat jo muutaman vuoden ajan lisääntyneet sen ikääntymisen ja alati kasvavan huolto- ja korjaustarpeen vuoksi. Oman korjaamon rajallinen kapasiteetti onkin edellyttänyt ulkoisten korjauspalveluiden hankintojen huomattavaa kasvua. Korjaus- ja huoltotoimintojen kulut ylittävät budjetoidun tason ja koko vuoden osalta kustannukset tulevat olemaan huomattavasti suunniteltua korkeammalla tasolla.

Toisen vuosikolmanneksen päättyessä liiketoiminnan kokonaistuotot ovat jääneet runsaat 0,6 miljoonaa euroa alle muutetun talousarvion. Koska kustannukset ovat samankaltaisesti kuitenkin alittaneet suunnitelman tason lähes 1,0 miljoonalla eurolla, on liiketulos runsaat 0,3 miljoonaa euroa budjetoitua parempi. Kustannusneutraalin tuotantosopimuksen mukaisesta nollatavoitteesta poiketen tilikauden kokonaistuloksen ennustetaan jäävän 184 tuhatta euroa tappiolliseksi yhtiöittämissä tuomien Monetran palveluiden siirtokustannusten vuoksi.

Vuodelle 2024 on budjetoitu yhteensä 4,0 miljoonaa investointeihin, joista noin 3,8 miljoonaa kohdentuu sähköbussihin ja loput lataus- sekä työvuorosuunnittelujärjestelmään. Investoinneista on toteutunut sähköbussien osuus. Poistetun kaluston osalta on saatu vähäinen pysyvien vastaavien luovutusvoitto.